

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును 310751

ప్ర. 10. } చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది శనివారము } No. 197
సంవత్సరము ౧౦ } ఉధి రో ద్దా రి వా మ స ం వ త్స ర ము, కార్తికమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧. } సంవత్సర ౧౯౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు మునముయినమందు

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశిబిరమునాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలునుగలవలన గిరాకీముగలుగజేసెను. సంచితమైనది చూచి కొనిన మోసముగలుగజేసిన అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డి. పో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

బంగారు, వెండినగలును, పాత్రలును, కోరువారు

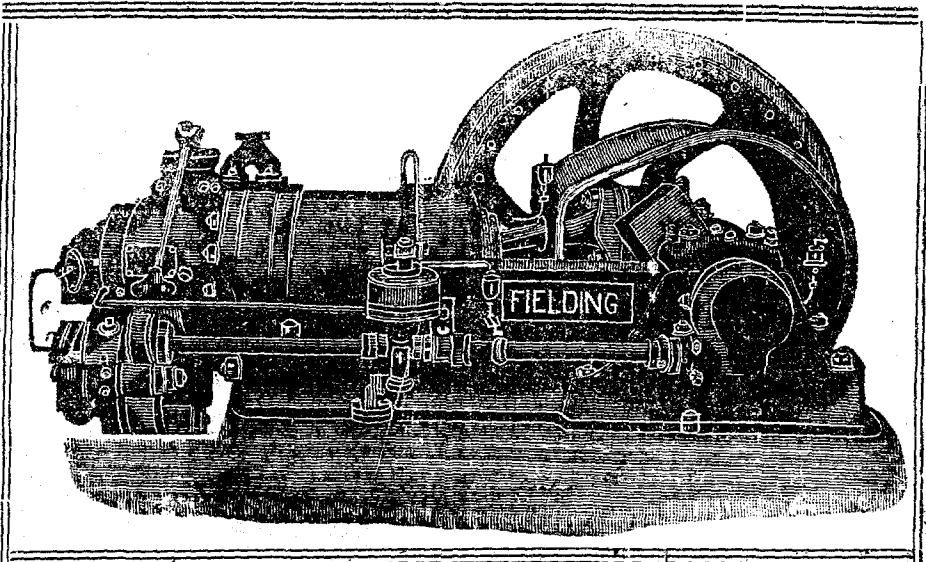
తప్పక చదివించుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్నవారికి అతిదూర ప్రదేశములందున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతర సామానులు, రాళ్లనగలు, బహుమతి పతకములు విభవిధ గిన్నెలు ఇనాము కప్పులు మొదలగునవి ఎన్ని మోస్తరు బుద్ధితో అన్నిటిని పూర్తిగా 92 పతములతో 172 ప్రక్కలుకలిగిన క్యాటలాగు వారి కోరిక మేరకు 1/8 డబుల్ కొను వైజులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టిది తిభావలో (అంధ్ర, ద్రవిడ, అంగ్లభాషలలో) ఇన్ని పతములను చేర్చి భారతదేశమందు ముద్రింపబడలేదనియే చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిది మిక్కిలి ఉపయోగము. వారు పుట్టి, పతము, నగ వెంబరులను తెలిపిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలమున వారు యిచ్చుచోటికి చేరును. క్యాటలాగు 1-కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యిక్కి ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, నగలుపర్రకులు.

25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శిమిడిశత్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పుష్పస్వల్పధరలకే అమోఘము చేస్తుంది. అన్ని సయిజాలు స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సురసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

పోల్ యేజంట్లు:-- డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మెన్సరిజము

నేర్చుకొనుడు

మా "సమ్మోహనము"

పుస్తకము చదువుడు

వెల రెండు రూపాయలు మాత్రమే కార్డు వ్రాసినచో యితర వివరములు తెలుపబడును. అడ్రెస్-- ప్రొఫెసర్, సేఖర్, మెన్సరిజ్టు, ఏలూరు.

హిందూగృహము 12 అంశాలు.

తెలుగు!! ప్రహసనములు 204 పేజీలు

1 బారెంటి, 2 బ్రాహ్మణచేదస్త్రము 3 పెండ్లిమాపులు 4 తాళముచెరి 5 కట్టుబాట్లు 6 ప్రాతలక్ష్య కొత్తకోడలు 7 కయ్యలిగారి 8 పాతకోడలుపాడుపెత్తనం 9 ముసలి మారు 10 తమాషాచరుణ్ము 11 స్త్రీలయింటికు 12 పిట్టలమీదపెట్టి 13 బుడబుక్కలవాడు 14 దొంగసంస్కార 15 ఝట్కావైద్యం 16 సారకావస్థాములవరకాయుకువేళ 17 కుక్కకాయకు చెప్పబెట్టు 18 ముసుగులో గుర్తులాట 19 అంధులవాడన తరిమదాదాధము 20 మందులమారి దాధస్య 21 బాజుకి బిడ్డ 22 మామలులోడివాడేస్తాను. మంజువాణ్ణివెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, విచిత్రగణితము విశోభగణితము, మనోగణితము, శ్లేతగణిత గణితము, చిత్ర నాలు, ఆర్యములు, చిత్తులు, చిత్తులక్షణము, యంత్రితక్కులు, తమాషా లెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచి జ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిన శృద్ధిచేయు రహస్యములైన చిత్రవిచిత్ర లెక్కలు ఇందులోనున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునకు దిగుమాత్రజ్ఞయై, చమత్కారమును, యంత్రము తెలివియు కలుగును. ప్రతివాదిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివెల రూ 1 య. వి. పి. చార్జి అ రూ. 6 ప్రతులు రూ 5 య. వలయువారు:-- పి. ఆర్. జవార్లసం నాముడు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

అమృతం జనము

1924 క్యాలెండరు 1924

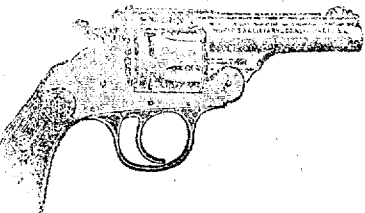
సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాచబడిన
 "రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి",
 పటమును రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలెండరు 1-కి ధర 0.4-0 పోస్టేజీ సహా 0.6-0
 వర్తకలకు 25-కి 4-8-0, 100-కి రు 15-0-0. ఖర్చులు ప్రత్యేకము
 అమృతంజనం అన్ని నెలలకు దివ్యాంజనము

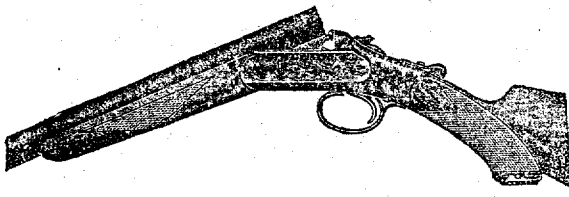
బొంబాయి అమృతం జనం డిపో మదరాసు

ఓంటి గాజుతోటా తుపాకి ముద్రపద్ధతులు
 కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

నానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరుతేజ
 వికటోటాలు డెక్కను [ఫాబ్రికా ౧౮౬3 సం॥]

ధరలు
 నవనము.
 క్యటలాగు
 ఉచితము

నాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. ఇన్నవి. జేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.
 యు. గ. రామకృష్ణమూర్తి కెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీరామరాజభూషణప్రణీతంబైన వసుచరిత్రము

టీకాతాత్పర్య వ్యాఖ్యాన సహితము

నెల రూ. 4-0-0 కాలికోబైండు, గీల్పుపేరు.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కంపెనీ, ఆనంద ముద్రకాలయము లోన్ స్పేర్స్ మద్రాస్.

ఇసనోఫెలి

ఇసనోఫెలి అనునది ఓంటి మలేరియా జ్వరమును వాడుటచే మలేరియా రాసీనుక అటంక పరము. ప్రస్తుత
 కలకుండున్న జ్వరములన్నిటిలోను దీనియేది. ఇర్లాండ్ క్రియిసాను సేవించుటచే మదరసు, ఆయితే ఈ దివ్యవ
 ధమును సేవించి బహు కాలమునుంచి యున్నను తప్పుక వుదురు. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యకాత్తజ్ఞులే దీనిని శివార్లు చేసి
 యున్నారు. ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము సేవించి మలేరియా రసీయుక అటంక పరుచును. చిట్టలకు
 ఉపయోగించుటకు ఇసనోఫెలి అను జ్వరముగలదు. ఇసనోఫెలి అనునదియే ద్రవరూపముగా రయారు చేయబడినది.

ఇసనోఫెలి - యెస్సె రక్తకణములను మంచి నీటికి తేచ్చుట యందు విక్రీణి అద్భుతముగా జరిగెదరు. మలే
 రియా జ్వరము చే బలహీన మైపోయియు నురి ఇతరకణముల చే కలిగిన అవయవముల నడ
 లిక, నిస్సతును పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టూనికు మలేరియా లేదని నిస్సతులుగా చెప్పు వచ్చును.

నోసిరా - ఉంట్రా అతి మాత్రము వాడము చేరనితకు మంచి తీర్తి కల్గిన కలిగించుట యందు ను పనికి
 టూనా సుబంధమును పొసగును. చివరకు లోహసంబంధమును, పొసగును.

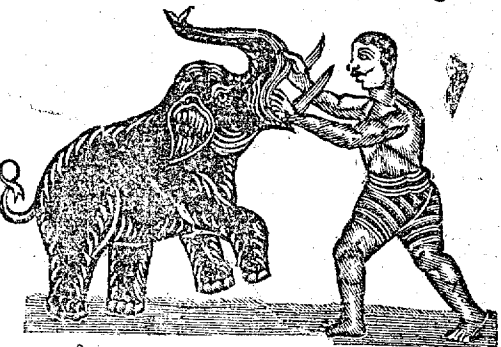
అంటాగ్ర తియారు వాయువు, మూత్రాన్ని రోగము, మూత్రమున దుష్ట ఎల్మెంట్లగా చేరుట, యి
 మూత్రక శ సుబంధమున వ్యాధులను పోగొట్టుటయందు అనూన మైనది, ఇతరరోగములకు
 రామకృష్ణమూర్తి.

గయోకొండ కష్టము లేక సుఖముగా రోగము ముగు లోహసంబంధమును పొసగును ఇది అతిశ్రేష్ఠ
 ముకు విరోధి జ్వరము అందరు సిఫాక్య చేసియున్నారు. ముఖ్యముగా మలబద్ధము మామూలుగా గల వారు పేరు
 తోడూ, తీరని అతి సాగుల వారు దీనిని వాడు చున్నారు

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 Fort BOMBAY.
 ఇండియా, బర్మా, సింహళ ద్వీపములలో ఏదేని ట్టు:—
 మెసర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) తపాలపెట్టె నెం. 159, ఫోర్ట్, బొంబాయి

మీరు ఏదీగలో వాడితిరా?

వాడుకుండి, తయారుమ వాడి ఆనందింపుడు.
 మహారాజులు, రాజులు, న్యాయవాదులు, అమాత్యుల
 కుటుంబాలు, ఉపాధ్యాయులు, వైద్యులు మున్నగువారు వాడి సర్వ
 రోగనివారణ, రక్తవర్ధి, కలకారి భూలోకామృతము అను పేరు
 లీలావినోద పురుష గంభీర వీర్యవృద్ధి తేజస్వమునకు

తగిన నామధేయనియు దానిని ఆ దరు పుష్కరికాన్ని పారు
 చేసి యున్నారు. 20 తులముల బుడ్డి 1-కి 4-0
 2-కి ధర రు 10 మాచిత్ర విచిత్రత క్యాటలాగునకు
 ఉచితముగ పంపబడును.

గుహా ఆయుర్వేద ఫర్మసీ,
 81 వరదామూల్యపక్షపీఠి, పోస్టుబాక్స్ నెం 1266, మద్రాసు

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్యుల వజ్రలేఖము

అంధ బాగవతము	1-కి 6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు	8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము	1-కి 5-0-0
ఆనందరంగ రాట్నందము	1-కి 1-8-0
ఆనంతునిఛందము	1-కి 0-14-0
అప్పకవీయము	1-కి 2-8-0
అధర్వణకారికలు, పుటిక	1-కి 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మార్చడం
 కను. క్యాటలాగులు చూడకోరినాడు.
 వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
 292, ఎస్టేట్ రోడ్, చెన్నకట్నం.

నూతనప్రచురము! 480 పుటలు గలది!
 డి లేట్ వేమూరు-వేంకటకృష్ణమూర్తి అన్డ్ సన్స్,
 వారిచే బ్రకటింగుచేయబడుచున్నది
 నామలింగానుశాసనము అను నామాంతరము గల

అమరకోశము

ప్రకాశము - సటికము - ఆంగ్లేయ భాషాంతర
 పదములతో గూడినది.

20 రతుల డిమ్మిగ్లెజు కాగితములు	532
క్యాలికోబైండు	1-12-0
16 రతుల సాదా కాగితములు అట్టబైండు	1-0-0
గోపాలకవిశ్రావణ స్తోత్ర శామాళి సహితం	0-8-0
శ్రీకృష్ణాష్టావక్ర శామాళి సహితం	0-8-0
ఈ క్రొత్తకూర్పు ఆనందముద్రాక్షరకలయందు ముద్రితమై	
ఎ. కల్లన్ నెట్టి అన్డ్ కంపెనీవారిచే	
50 బ్రచురింగుబడి విక్రయింపబడును.	
ఇతరగ్రంథముల కేటలాగు ఉచితము.	
286, చైవా: బారు రోడ్డు (అప్పాబిల్డింగ్స్), మదరాసు.	

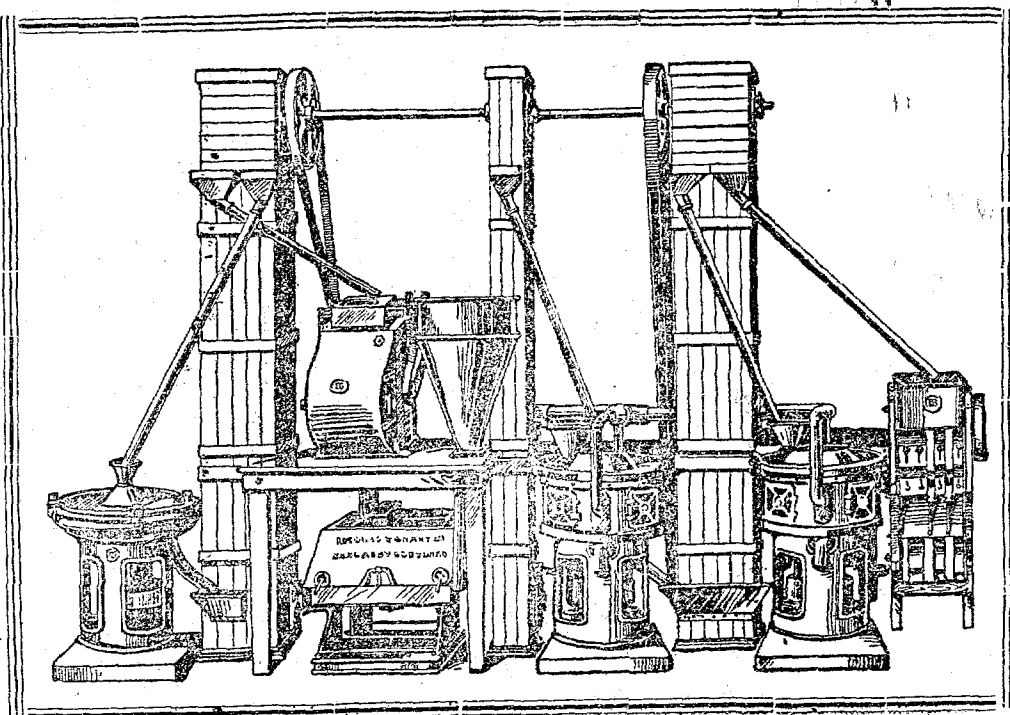
చెముడుకు
అమోఘమైనమందు
 మదతనిచోమోసాముత్తురు
 గయిచ్చెదమనిష్టాంపుష్పవిరా
 యనామాత్రాసేవంపబడును
 బుడ్డికి రు 4-0-0 వి.వి.వి.వి.వి.వి.
డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్స్
 • మెడికల్ హాల్ •
 మామిటేరు, కృష్ణా జిల్లా

(7 పరిమాణములలో)

388

అన్ని రకముల బియ్యపు యంత్రములు

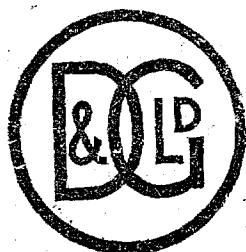
40 81 122 163 244 326 407 నంబుల (నంచి 1కి 165 పానులవంతున)
మేలైన బియ్యము దినము 1-కి 12 గంటలు చొప్పున పనిచేసిన తయారగును

మేము బియ్యము
హల్లులు, పాలిషర్లు
షెల్లర్లు
కంపార్టుమెంటు
సెకరేటర్లు
పెరలింగు లేక
వైటనింగు కోనులు
మొదలగువాటిని నిలువ
చేయుచున్నాము.

బియ్యపు యంత్రము
లకు సంబంధించిన పరి
కరములన్నియు మావద్ద
నున్నవి.
మాదిత్రవివిధపు
క్యాటలాగ్ నకును
ధరల జాబితాకును
ప్రాయశ్చోరదము.

MADE BY
Douglas & Grant Ltd
Kirkcaldy, Scotland,
Rice Milling
Specialists

Sole AGENTS in S INDIA
MASSEY & Co, Ltd,
Post Box 554
MADRAS

పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము జార్జిటౌన్ మదరాసు

మా చేతివద్దనున్న యాంత్రికములను ఈ శ్రీయ బ్రహ్మచారియైన ఆచార్యగారియొద్దనున్న చేయు నవ్యుని మైన గొప్ప ఆయుర్వేద బ్రహ్మచారి.
ఆశోకవతి రక్తశోధక (చిట్టచిట్టచొప్పున) బోగోల్లును రక్తశుభ్రమును ఆశ్వునివటి ప్రతిదీను, దినమనిడిచిదినునా కచ్చు బ్రహ్మచారి రానబోయినా
బారిచేయును. శ్రేణి రక్తమును ముందుగా శాశ్వతము చేయును. వెల రూ. 0-14-0
ఈ బ్రహ్మచారి సేవకులకు ఆశోకమును రక్తశుభ్రమును ముందుగా శుభ్రముగా చేయును. వెల రూ. 0-14-0.
రక్తశోధక సహామేహములచేతన, రసావధములచేతన, యింకా అనేక రుగ్మములచేతన (అనగా) ముత్యపులు, చీడ, తామ్ర మేహములు మొదలగు
మాంతులంగరసాయనము సగ్గటి శ్రీలక్ష్మి అనేక రుగ్మములచేతన సుఖవిచారనవటి సుఖవిచారనవటి సుఖవిచారనవటి సుఖవిచారనవటి
సంధిమందు పాంతులు మొదలగు వుండును. వెల రూ. 1-కి 0-10-0
సవి పోవును. బహిష్కరించు బోగోల్లును గర్భాశయములకు బలము గలుగ
చేయును. అధిక ప్రయాసచే ప్రయోజనము శ్రీలక్ష్మి భావతెలియక ముందుగా ప్రయోగ
చేయు. వెల రూ. 1-కి 0-12-0
ఇంకను ఆ శ్రీ యాంత్రికములు కలవు. బొమ్మల కేటలాగ్ ను వేటిదినునానే ప్రాయము
వెల రూ. 1-కి 0-10-0

హెడ్ ఆఫీసు: ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి. డి. మదరాసు

- మా బ్రహ్మచారులు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడా దొరుకును.
- (1) మెన్బర్స్ డివిజన్ అందు కో, రత్నంబాచార్యువీధి.
  - (2) మెన్బర్స్ డివిజన్ అందు కంపెనీ, నెనాబాచార్యు రోడ్డు, మదరాసు
  - (3) స్వామ్యేశ్వరస్వామి, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేటి, మద్రాసు,

వేనవికాలములో నిర్మూలకాయరసము, పువ్వుదార, మంచు
 పువ్వు దీనితో కేర్చి పుచ్చుకొనిన ఈ వికరముగ నుండును, చువ
 తోచును. వికరము (1)

వి, సి, యెస్. సుఖమును నున్నవారలను విడిచి
 బడిరి. లీ ప్రభువుకు (త్రయైత్య) విచ్చయి, వారి సంఘము
 అంతకు ముందు యూరొపియాను ప్రభుత్వోద్ధృతి
 గుఱు దెలిసిన విషయమున నన్నింటి యందును
 యేకీభవించు ననియు, యేదో కొన్ని విషయములకు మాత్రము
 విషయములొన్ని చేర్చబడి యుండుననియు లేనట్లు దెల్పిరి.
 విశేషము లుద్ఘటించు గాను జీతమును బొందు సర్వములొని
 భారత సభ్యులకు కూడ సమానముగ సాధ్యములు చేయలేక
 యాసంఘము వారు కోరుచున్నాను యూరొపియనుల విష
 యమున మాత్రము సర్వము నిర్ణయమును నున్న ప్రజామాలిక
 కీసంఘమువారు ప్రత్యక్షమిచ్చును. అందు వాటినిగూర్చి
 విషయములు గలవు. సర్వముల భాగియియుండును జేయవలెను
 అ. గీతించు యుక్తులను దానిని అచటనే సాధ్యముజేయుట
 కష్టముల సమాకారము జేయ నర్థముగ నున్నట్లును అందు
 దెలుపబడినది. అప్పుడున్నవల భాగియంత్రైతి అధికముండ
 వలెననియు, సర్వములకు అభిలభ్యరతి మూలాభార
 వుండవలెననియు అందు నిర్ణయపడెను. లీ ప్రభుగారికి ప్రత్య
 క్తర విచ్చయి వారికి సంపూర్ణముల యెడ సమ్యక్తముగ
 దనియు వానివేగమున గడువడె నప్రము లేదనియు, లేనగాన
 సమముగ దెల్పిరి. వారి ముఖ లేనవగా యిరువది సంవత్సర

১৯৪৭

కాని వారు పేదవృత్తినిమాత్రము గోరించి పానెటుగారు చెప్పిరి.
అంతట పాపములు జెడలిపోయిరి. కమిషను మరల రేవు
గమనికనుగూడు.

తరువాత మెహరాబందేనునందు లేండు సెహ్నాబ్ లో న్యాయ
మంత్రియైన, బిశ్వనాథుని ఇంటికి నుండి నీయినట్లును అధికారి
ప్రభుత్వముయొక్క అన్ని అధికారములను దానే చేరాయందు
చుండినట్టియు, ప్రముఖంగాని రిగ్టింపుబడినవిధమున విలీనము
చేను. మొత్తం ఏ. సి. ఎస్. అధికారియొక్క సంపూర్ణాధికార
ముల గలదిని ఆరెగిస్ట్రేషన్ ప్రత్యేకమార్పులగుటచేను. తరు
వాతగాతని అధికారముల రిగ్టింపుబడినను అతని ప్రత్యేకమార్పుల
తోగలించబడలేదు. నీసాయుల తిరుగుబాటునకు ముగిసిపో
యిపోలేనుదగ్గమున, అప్పటికప్పుడు ఆగస్టాక్సుగా నేర్పరు
వబడినది. అందుచేత కాకాఖ తిరుగుబాటునయినను కలి
మయ్యెను. తరువాత ప్రభుత్వముగా నీకాఖ సరిగ్ నిర్మించబడి
ను. తుదకు ఈకాఖయొక్క నిర్మాణము చాల అప్పుకట్టికి
వచ్చి, పైకి కలబుతలతో సరిసమానముగ దృఢమగునట్టి
నున్నది. గత కొలది కత్తరములలోను
అందుముఖ్యముగా 1921-22 సం. నందు
పోలీసుకాఖ దృఢముగ నిలచి జేయునట్లు చాల నుపయోగకా
యయ్యెను. ఈకాఖయందలి అధికారులను అతనియనుభవమును
గల పుస్తక అన్వేషణ మే జరుగుట చాలవలయు. ఎంత
యోకాలమునుండి నన్ను పొంగుచుచున్నవలనను, అధికారులు
తమ బనుభవముతో కలసి పనిచేయుచు కలసి అనుకొనును
విక్రమ పురముతో నుండుటవలనను ఇట్టి అన్వేషణ
సాధ్యమయ్యెను. నవీ యిది అధికారములందు
యంతకులైన నాకిని నియమించినగాని ఇట్టిది చేతారబాదు, నిరూ
పించునట్టిదేగాని, అధికారులపై యాజమాన్యముగాని,
మార్పులొనర్చుటను ఇంతవరకు వారిలోగల పుస్తక సంబంధ
తోగలించుటకు ఈ సంఘమువారు తీరముగ నిరసించిరి. పై
రణములచేత, స్వపరిపాలనామార్గమున అభివృద్ధిని సంపాదించుట
చేను, జేయునట్లు, అర్థులకు రక్షణమును, పోలీసు కాఖను ప్రభుత్వ
కర్తృత్వమునైన నే నియమించు అవసరము.

అంతిమంగా పరిణామకాలమున చేతననుండి ఒక దృఢ
మనస్కరియమగు అవసరము, భారతీయులకు, భారతీయరాజ్య
మున మార్గదర్శకముగ నుండుటకును మరల కలహములందు, కల
హములవారిచే వ్యవహారముల నిర్వహించుటకును కొన్ని వర్తనము
లవలెను యూరపియును అధికారములనుండి అవశ్యకము. వివరము,
ఉద్వేగకాళములందు యూరపియును సంఖ్యను ప్రస్తుతముననే
యందుకు, చేతనను సర్వకరిపాలన సభివృద్ధినియందుకును
యందును ఒకే సమయమున గురువలెను. అందుచే పరిపాలననుండి
ఒకే వ్యవస్థలను చక్కచెట్టుటకు చాలినంతమంది యూరపి
సంఖ్యనుండుటకును, పరిపాలనా వ్యయమును తగ్గించుటకును గాను
దోష్కాళములను భారతీయులకు మొనర్చుటయందలంబించినదని
ప్రకారము ముఖ్యమంత్రి వివరములతో సంగ్రహముగా
నూచింది.

పోలీసుకాళపు పురస్కారము

పోలీసు కాళపు గురించి ప్రెంసుముద్రాపాటలు నూచింది
పోలీసుకాళపుయందు మామూలకరములందలెను. ఒక్కొక్కర
కరియను, మొత్తములో మూడవంతుండలెను. (ఎ) ఇంజి
యను వర్గము. అంగ్లేయములకు రిక్రూటు చేయబడి భారత
రాజ్యము యధికారమున నున్న యూరపియును మూడవంతుండ
లెను. (బి) ఇండియను పోలీసు వర్గము. ఇందు
భారతీయులు ఈ చేతనను నివాసమునందుకు
కొనిన కాళపు వారును నున్నారు. వీరు భారత చేతనను
పరిశీలించున కొంత వరకు మూడవంతుండలెను. (సి) రాష్ట్రీయ పో
లీసు కాళపు ఇందు కొంత వరకు సర్వార్థము ఉద్వేగములనుండి
ప్రామాదము చేసియు, కొంత వరకు సామర్థ్యములను నియ
మింపవలెను ఇట్టివర్గము యెడల నికమిద దీనిని నున్న రిక్రూటు
లో 2/3 వంతులు భారతీయులుగాను 1/3 మంత్రియూరపియు
నూగును నున్నారు. మొదటి రెండు తరగతుల వారు (ప్రా
మాదములకు) పరిపాలనలో నియమింపబడుదు. ప్రస్తుతము జిల్లా
కామ్రాడు తరగతులకు విభజిత బడియున్నది. ప్రస్తుతముగల
మొదటి తరగతి జిల్లాల అధికారములలో ఇండియను పోలీసు
వర్గము వారిని గాని ఇండియను వర్గమువారినిగాని
నియమింపవలెను. ప్రస్తుతముగల 2/3 తర
గతుల నొకటి తరగతిగా - అనగా రెండవ తరగతిగా - చేసి రాష్ట్రీ
యోద్వేగ కాళపాలని నియమింపవలెను. ఇన్ స్పెక్టరు జెన
రలు డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరు జెనరలు ఇన్స్పెక్టరు
జిల్లాలలో గాని కొన్ని జిల్లాల నొకటిగా చేసి
వర్గమునందలి గాని పోలీసులకు మాండెంటులు అసిస్టెంట్ మాం
డెంటులు మొదలగు పరిపాలనలో ఇండియను, ఇండియను
సర్వముల వారు నియమింపబడుదు. జిల్లాపోలీసు అధికారుల అసి
స్టెంట్ జిల్లాపోలీసు అసిస్టెంట్ మొదలగు వారు రాష్ట్రీయోద్వే
గ కాళానుండి నియమింపబడుదు.

ఉద్వేగకాళపులను చేతమునకంతనును వర్తింపవలెను
చేతమునందలెను ఒకే పద్ధతయందుకు ముచిదిగాను, ఈ
వర్గము భారత చేతనను కరిగిన ఒకటిగా చేయవలెను.
యూరపియును సర్వము భారత రాజ్యదర్శియొక్క అధికారము
క్రొందనే యుండవలెను. నిన్న యూరపియును పునర్వ్యవస్థలకు
సంఘములకు కావలయునని గోరినదే ప్రామాదము సేవధికి వలం
బియ్యటలను సుసాధ్యమగు సామాన్యముగా యూరపియును
దోష్కముల పెద్ద పెద్దవ్యవస్థలలో నియమింపబడుదు. అందులను
వారి వైద్యసహాయము వసతి కృపాముల ఇప్పుడును తొలగు
ను మాటానుసాధ్యు పునర్వ్యవస్థలలో ప్రామాద్యములనుగలదిన
నుండియు సర్వమువారి అధ్యక్షుల కింబ్రాటింగు అధికారము
లందు నియమింపబడెయ్యను నూచిన ఈ పద్ధతి క్రింద ఆచరణ
కువచ్చును.

ఇతర సమస్యలు

కుటుంబము పెన్నుల పంపిణీపై ప్రతిపక్షాల ఆరోపణలు
పారిశుగళక సౌకర్యములనే తమ ఉద్వేగ కాళపు మాడవర్తింప
జేయవలెనని ఈ సంఘమువారు గోరి లోకము అల్లవెన్నలను
దూర్బిత అల్లవెన్నలగా మార్చవలెను. ప్రయాణము బత్తాలెంత
మాత్రమును చాలక పోవుటచే ఈ కాళానుదధికారులు తమవిధ
ముల కరిగినన్ని రైతులు యందధికమును చిక్కులను పొందుదుం
డిరి. ఇండియను అధికారుల నియోజనమును, వారి వైధికారమును
భారత ప్రభుత్వమువారి ధీమాననే యుండవలెను.

భారతీయోద్వేగల ప్రాతికూల్యము

ఈ కుటుంబము పోలీసుకాళపు యందలి భారతీయుల
సర్వము మామూలుగా చెప్పిరి. ఉద్వేగ కాళానుందలి భారతీయు
లకును యూరపియులకును భారత రాజ్యదర్శి యాధికారము
విషయమునగాని చేతము అభివృద్ధి మొదలగు విషయములందు
గాని ఒకేమాదిరిగ నుండవలెనని భేద ముండకాదని వీరు తీవ్ర
ముగ చెప్పిరి. ఒకేయోద్వేగ మొనర్చుచున్నవారి కొనసరేతనము

38-వ దేశీయ మహాజనసభ

కాకినాడలో డిశంబరు నెల 26 వ తేదీ మొదలుకొని జరుగును

ఈ నెలొఖరులో సన్తానసంఘసభ్యుల ఫట్టిక ముగింపబడును

ఈ నెలొఖరులోగా హెచ్చుమంది సన్తానసంఘసభ్యులుగా

చేరగోరెదము.

అందు హెచ్చుతగ్గులను వాపు వ్యాప్తి పద్ధతికి

భారతీయులు భుజివారి మరణించు వర్తనమును ఎన్నియో
మరసాంఘికార్యములను నిర్వహించవలసి యున్నది. వీరి
వలన వారివేతనములందధిక భాగము వెళ్లిపోవును. ఈ కార్యము
తెచ్చియు యూరపియునుటకు వెలియవు.

వైట్ గారు:— మిత్రము పట్టికలో పిల్లలకు అంగ
లేతనమును విద్యకొనకుటగాను చాల మొత్తమునందుకు నిర్ణ
యించిరి. అది అనవసరభాగము (అగర్) గాన?

మామింగుగారు:— కే నన్ను పూర్వం వా లో నున్న
వారల పుత్రులకు, ఈ చేతనకుదలి విద్య తగినంత యుచితమైంది
గాను.

శ్రీ ప్రభువు:— ప్రతివారను కనకు సాధ్యమైనంత యధిక
ముగ గోరవలెను (సర్వు).

మామింగుగారు:— ప్రస్తుతము, ఇండియను సర్వములలో
నిక ప్రమాదము జేయబడినవారి స్థితికంటె, రాష్ట్రీయ కాళాపాల
నిక ప్రమాదము జేయబడినవారి స్థితికంటె, రాష్ట్రీయ కాళాపాల
నిక ప్రమాదము జేయబడినవారి స్థితికంటె, రాష్ట్రీయ కాళాపాల

శ్రీ ప్రభువు:— కాళపు భారతీయుల పరమోద్యమము
గురించి తెలుపుచున్నవారికి మిత్రము ప్రాయము చేయి?

మా:— అత్యంత విషయమందుననే నేనెంచను. అయినను
గానినికరిచింది కాదనవచ్చును.

శ్రీ ప్రభువు:— యూరపియు సామెలలో నొకరు ప్రత్యుత్త
ర మొనరుచు పునర్వ్యవస్థలను అన్ని ఉపకాళులవారును అంగ
కరింపవలెననియు, తా మెరిగినంతవరకు అధికారులలో నిధికసంఖ్య
కులను కూలాభిచారుమును వెలిపినయును కొన్ని కాళులవారు
ఇకమాద దీనుకొనబడు రిక్రూటులలో నూటికి 50 వాని న
యూరపియును అందవలెనని గోరినయును 881/3 వంతులకు వారు
సమ్మతించవలెననియు నుడిచెను

భారతీయోద్వేగల కోర్కెలు

మామింగు గారు అధ్యక్షులకు ప్రత్యుత్తర మొనరుచు,
నుండియు సర్వమునందలి భారతీయులు 1921-22 సం|| న
ప్రభుత్వమువారి పై సమయమునందు తమ కార్యములను
రాజధర్మిని గవ్వచి రినియు, వానిని గవ్వచి రినియు
అంగీకరింప వలసినదనియు నుడిచెను. వైట్ గారికి ప్రత్యుత్తర
మొనరుచు యూరపియు సామెలు, రాష్ట్రీయోద్వేగ కాళ
సంజీ వై తనవులలోని దీనికొనబడిన భారతీయుల
తమ కార్యములను జరిగి ప్రదముగ నిర్వ
హించుటగాంచి, ఉద్వేగములను భారతీయులకు మొనర్చు
టకు తామంగీకరించిన నుడిచెను.

ఇతర దేశములలోవలె సమానముగ జూడవలెను
ప్రతంకమునందలి దేశములందు పోలీసుకాళాపాలనకుని
జేయుచున్నారో భారత చేతనకునుగూడ తామాపనియే జేయు
చున్నామనియు ఇతరదేశములలోని పోలీసువారిలెనే తాము
గూడ సమానముగ ప్రామాద్యములనుగల బడవలెననియు నొక
సాక్షి నుడిచెను.

శ్రీ ప్రభువు:— మిత్ర ప్రత్యేకముగ నికమి ప్రామాద్య
మొనరుగలవలెను.

సాక్షి:— ఇంగ్లండు చేతనలో పోలీసు అధికారులకు
వేతనములో 2/3 వంతులు పెన్నునొంగుచును.

శ్రీ ప్రభువు:— ఈ రెండు చేతములందలి ఉద్వేగ కాళుల
సాక్షి:— వి. సి. ఎస్. వారికెట్టి పెన్నునొంగుచునో
మామను అట్టి పెన్నునలే యునగలదలెను.

మామగారు:— బొంబాయిలోకంటె సంయుక్త వరగకా
లలో వేతనములను తక్కువ. కాబట్టి ఈ రాష్ట్రీయ సర్వము
పట్టిక తక్కువగ నుండవలెను.

సాక్షి:— బొంబాయిలో మిల్లులందుండుటకు వ్యయము
లేదు. ఈ రాష్ట్రీయము కట్టుగాను, మామగారు లోగడ అల్లరు
లకుగురించి చెప్పింది. (ఇచ్చట కొంతభాగము రావలెను)

అటవీ కాళోద్వేగల సాక్ష్యము

జిరికము సాక్ష్యప్రదముగ నుండని కారణముచేత, అర్హ
అను భారతీయులు ఈ కాళానుందు జేరవంగిరింప రినియు, ఇట్టి
వలన వేర్వేరుపబడిన రిక్రూటులకు వర్తకుల. సాధ్యమున ఇంగ్లండు
తన అనుభవము గలగలేదు. భారత చేతనలోని అవత్తులందే జే
తముయొక్క అపారమును సంపద ఆధారపడి యున్నది. వానిని
రక్షించి అభివృద్ధి కొనయ్యుటవరకు సాధ్యమున కింబ్రాట్టు
లనై గాక, కాళ్యతము కింబ్రాట్టులనై, రాష్ట్రీయ కాళులను రిక్రూ
టుజేయవలెను. అదవులందలి వివిధరకముల కృషివారులను గు
రించి జ్ఞానమును సూచించుటకు పూర్తియోద్వేగ కాళము అధి
కముగాను.

రాష్ట్రీయ కాళుగ నెనర్పరాదు

అదవులనుగురించి ప్రజలజ్ఞానము ఇంగ్లండు అభివృద్ధి
దలెను. అందుచే కాళాను రాష్ట్రీయముగ నొనర్పరాదు. ఈ
కాళును అఖిలభారతకాళుగ నుంచవలెననియు ఈ కాళోద్వేగల
వై యధికారము భారత రాజ్యదర్శికి యుండవలెననియు
సాక్షి నుడిచెను. ఇట్టిల ప్రారంభించబడిన రిక్రూటులందు
వర్తకులయొక్క ఫలితముల నికసమరిగ చెలిసికొనలేనుగాను ప్రస్తు
తమా విషయమున ముప్పులొనర్పరాదు. దేరాదూను విద్యాల
యమును కృత్రికముగ సభివృద్ధి పరచినను, అదవులనుకృత్రికముగ
సభివృద్ధియొనర్పవలెను. అందుచే దేరాదూనులో విద్యార్థులకు
రాష్ట్రజ్ఞానము బాగుగ బోధించవచ్చునుగాని కొన్ని వర్తనముల
వరకు ప్రకృతిమధ్యజ్ఞానమును గలపవలెను.

భారత విద్యార్థుల నైరోపాకు పంపుట

లిల్లుగారు సాక్ష్యమొనరుచు భారతీయులకు విద్య
మును గలవుటగాను విరోపాకు పంపవలెనని నుడిచెను. (మా
ప్రభుగారికి ప్రత్యుత్తర మొనరుచు) భారతీయులకు అటు వీని
వాసులు ఎంగ్లాండును రుచింపవలెను విషయమును ప్రస్తుత
వేతనములనెంగ్లాండు రిక్రూటులకు సంకల్పిస్తేతముగ జనవులంద
నియు భారతీయులు విరోపాకు జరిగిరి కాలము విద్యనభ్యసించి
వలసినయున్నదనియు నికమయములను వేరవగ్గమును సందర్శ
మును గవవించవలెను.

మామింగుగారు:— రక్త కాదక్కుగానికి ప్రత్యుత్తర మొనరు
భారతీయులకు రిక్రూటులను యూరపియును రిక్రూటులను గూడ
నికేతమున తిరగితుల నొనరుట తమకు కచ్చుకము గాదని
నుడిచెను.

ప్రామాదముల సందర్భమున సీరియారిటీని గవవించక
తక్కువవారికి వై యోద్వేగముల నొనరుట అజేయవలెననియు
ఇట్టి అప్పీలు నొకదానిని భారత ప్రభుత్వమువారు, అది నికమైన
అవ్యాధముగాదని ప్రోచివేసినది. లిల్లుగారు నుడిచిరి. అసిస్టెం
టుకన్సల్ టెండర్లు మేజరు డివిషనులలో నియమింపబడినప్పుడు అధి
ష్టియేటింగు అల్లవెన్ను నొనరువలెననియు, ఇరు వది వర్తన
ములను పనిచేసినవారి తమకార వేతనములై విక్రొందిగొను
వాక్కును తొలగింపరాదనియు లిల్లుగారు గోరిరి.

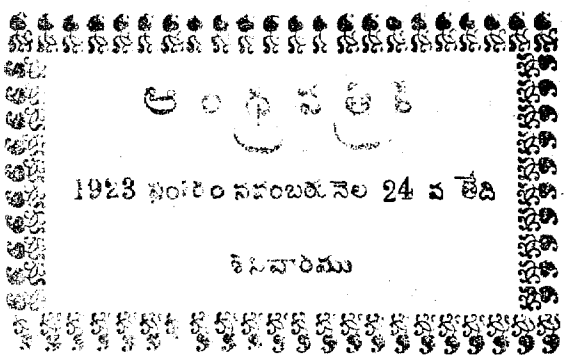
సమంధాగా:— బర్మాలోను, బొంబాయిలోను అటు
వీకాళు ప్రకాశుత్త కాళుగనున్నది. ఇట్టిసందర్భమున ఉద్వే
గులు భారత రాజ్యదర్శి యధీయను సమ్మయించె, ఆకాళ
యొక్క పరిపాలనకు కానవసరమైన బాధ్యుడైన మంత్రికార్య
మునెట్లు నిర్వహించ గలడు?

లిల్లుగారు:— ఇదివరకాళు కార్యనిర్వహణ సర్వము
యదినముననుండి పుట్టెట్లో ప్రస్తుతమునూడ కరిగినదే విధముగ
జరుగుచున్నది.

సమంధాగా:— కార్యనిర్వహణ సర్వము తొలగించుటకు
వీలులేదు. కానవసరమైన సుతిహాలముగ వోలునొగిని మంత్రి
తొలగింప గలరు.

కమిషను వారు తిరిగి త్రే సమావేశమగుచును, అయోధ్యా
కాదీవలకు విషమనకు దలాలగారు, అయోధ్యా క్యానువాదసంఘ
ముల ప్రతిధి మొదలైనవారు విచారింపబడుదురు. ఎన్నికల
సమయముగుటచే దామివ్వకు సాక్ష్యము నొకగకాలమని మిత
వాద సంఘమువారును, భూస్వాముల సంఘమువారును, కవి
మనవారికి చెలిపిరి.

మహాత్ముని దర్శనము

మౌలానా మహమ్మదాలీగారికి యర్రవాడా జయలు ద్వారముయొద్ద గాంధీమహాత్ముని దర్శనము లభించెను. గాంధీమహాత్మునితో ముచ్చటించుటకు మహమ్మదాలీగారు అనుజ్ఞ వేడియొండలేదు. గాంధీమహాత్మునికి పందనముల నర్పించి, మహమ్మదాలీగారు తృప్తిచెడిరి. మహాత్ముని దర్శనము, మహమ్మదాలీగారికి నూతనోత్సాహము గలిగించియుండవచ్చును. వారి కరితాపమును కొంతవరకు దీర్చియుండవచ్చును. యర్రవాడా జయలును తెరుచుటకు తాళపుచెవిని సంపాదించ బ్రయత్నించెదనని, మహాత్మునిసరికి మహమ్మదాలీగారు వాగ్దానము చేసియుండిరి. కాని దాని కనుగొనవలసిన కఠినతయు చింతిల్లుచున్నాడు. తాళపుచెవి ఎక్కడగలదు? అది ప్రతివారియొద్దను గలదని, మహమ్మదాలీగారికిని తెలియను. దాని నుపయోగించుటకు బూసకొనవలసినవరకు, అది నిరుపయోగముగ నుండుట సహజము. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమే జయలుద్వారమును విడదీసి, స్వరాజ్యసిద్ధిని కలుగజేయగలదని ఎల్లరకు దెలిసిన సంగతయే. కాని, అందుకు వలయు కార్యోత్సాహ మింకను క్రబ్బలేలేదు. స్వతంత్ర పూర్ణవిశ్వాస మింకను గుఱువలేదు. కొంతమాలిన ప్రత్యక్షయంత్రకే మనస్సు లాగుచుండును. మహాత్ముని కారవింపవలసిన, అతనికి ప్రేమ మగు నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకప్పు వేరు మార్గములేదు. మహమ్మదాలీగారియనను, ప్రజలతోద్బాటులేది, స్వరాజ్యమును దేబాలరు. గాంధీమహాత్ముడి యనను ప్రజలకు మార్గము జూపగలదుగాని, ప్రజలకు స్వరాజ్యమును చేతికందీయజాలడు. గాంధీమహాత్ముడు మరల వచ్చునప్పటికి, అనయోద్యమము పట్టుదప్పియుండుట జూచిన ఎంతదూఁఖించునో యూహించవచ్చును. కాంగ్రెసులో కొంతవరకే కమిటీయు గుఱవించుటకు, మహమ్మదాలీగారితోబా తెలరును సంభవించెదను. కాని, యిట్టి యైక్యము సహాయనిరాకరణ ధర్మము నణచివేయవలసిగ నుండగూడదు. స్వాతంత్ర్యాసక్తిని గుల్కొలిపి, స్వాతంత్ర్య దీప్తిని హిందూదేశము నంపించుటకు వ్యాపించజేయుట కది యక్కరకు రావలయును. కాంగ్రెసు నందలి ఇరువత్తుముల వారు, అనయోద్యమమును కొనసాగించుటకు బదులె యున్నారు. ఈ సంగతిని మరచి ఇతర ప్రయోజనములను వెంటాడుచో, ఇంతవరకు జరిగిన కృషి యంతయు నిరర్థకమగును. గాంధీమహాత్ముని దర్శనము మహమ్మదాలీ గారికివలె త్వరలో భారతీయుల కెల్లరకు లభించవచ్చును. అటుల జరుగకున్న, మహాత్ముని మనోదృష్టియందడుకొని, అతడు చెప్పినచోప్పున పాటబడుచో, అతని సంకల్పము నెఱవేరుగలదు. మధ్యమధ్య ఏయే మార్గముల నవలంబించినను, స్వయం కృషివలన గాని స్వరాజ్యము లభింపవలెను. పార్లమెంటుసభలో నేడుమును భారతీయులకు మోక్ష మిప్పించ

జాలదు. సర్వస్వరాజ్యసిద్ధి యొక్క యవసరము ఇప్పుడు గోచరించినంత స్పష్టముగ నిదివరకే యున్న పొడగట్టి యుండదు. ఒకవంక వలసరాజ్యము లలో భారతీయులు మిక్కిలమగు కడగండ్ల ననుభవించుచున్నారు. వారి కష్టములను దీర్చు మార్గము కనుపించదు. మరయొకవంక హిందూదేశపు వ్యయభార మధికమగుచున్నది. యూరపియను ఉద్యోగుల వేతనము లధికమగుచున్నవి. వచ్చుల బరువు హెచ్చుచున్నది. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము యుగంతుచున్నది. సైన్య వ్యయము తగ్గించుమార్గము గనపించదు. భారతీయులకు స్వరాజ్యము త్వరలో లభించు కుండ, పర్వీను యుద్యోగు యుగంతుచున్నారు. హిందూదేశపు బంగారము, ప్రజల యనుమతి లేనిదే ఇంగ్లండులో విక్రయించబడుచున్నది. వేయే? ఇంటనేమి వెలుపలనేమి, భారతీయులు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొన జాలకున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధి వలనగాని, తమ కష్టములు దొలగి, మానవులమని యనుపించుకొనుటకర్హత గలుగదని, భారతీయులు భావించుచున్నారు. కాని, స్వరాజ్యవశ్యకతను గ్రహించు వారు సైతము, కార్యావసరములకు కడుంగడు మాంద్యము జూపుచున్నారు. నిద్రమత్తునుండి త్యరితముగ పేల్కొనకున్నారు. గాంధీమహాత్ముని పిలుపు ప్రజలలో నసమానమగు ప్రబోధము గలిగించెను గాని, మహాత్ముడు ప్రజలమధ్యనుండి దొలగిన, వారు మంల నిదురింప నారంభించిరి. వాయకు లొక్కొక్కరే కారాగృహ విముక్తులై దేశకలసితులను పరికించి నిరాశజెందిరి. ప్రజలను పేల్కొలుప ప్రయత్నించి విఫలు లయిరి. మహమ్మదాలీగారు సైతము నిరాశా వివశితులై యున్నారు. అందు దృష్టియు గాంధీమహాత్ముని విడుదలపై నిలిచియున్నది. మహాత్ముడు వచ్చినగాని, నూతనోత్సాహతరంగము వెలువడదని, ప్రజలు భావించుచున్నారు. ఇది వారి మనోదృష్ట్యమునకు నిదర్శనము. నిరాశకు ఫలితము, మహాత్ముని విడుదల అధికారుల యిచ్చపై నాధారపడి యుండును. తమ కష్టవలన దానిని సాధించదలచిన, మహాత్ముడు చెప్పినచోప్పున ప్రజలు కృషిసలిపి యుండవలసినది. అటుల సలవనందులకు ఫలిత మేమిగలిగినో సుస్యక్తమగుచునేయున్నది. స్వరాజ్యమును పొందటకు, ప్రజలు స్వరీపాలనము ననుభవించవలెను. తమ కష్టకలననుంతవరకు స్వరీపాలనమును నెలకొలుపవలయును. ప్రతిగ్రామము నందును స్వాతంత్ర్య బీజములను నాటవలయును. గ్రామసంఘములును, మండల సంఘములును, రాష్ట్రీయ సంఘములును ఇందుకొరకై తమకక్షి భారబోయవలయును. ఇక్కార్యము, పుక్రమముగ జరుగుచుండిన, నిరాశ కడముండెడిదిగాదు. గాంధీమహాత్ము డెప్పుడు విడుదలయగునో యని కాదు కొనియెంచుట కవసరముండెడిదిగాదు. భారతవర్షమునందు గాంధీ లనేకు లున్నవిచెడివారు. శ్రీ కృష్ణుని పాశబద్ధునిగా జేయదలచిన ప్రయత్న మెటుల విఫలమయ్యెనో, మహాత్ముని నిర్బంధ ప్రయత్నమును అటులనే విఫలమయ్యెడిది. కాని గతించినదానికి వగచి ప్రయోజనములేదు. వెనుకటి చారిత్రమునుండి గుణపాఠమును నేర్చుకొనుటలాభకరము. ఈమారు జనించెడి యుత్సాహతరంగమును వెనుకటివలె వృథాబోసిముక, ప్రతి భారతీయుడును గాంధీయగుటకు బ్రయత్నింపవలెను. ఆత్మవిశ్వాస, ఆత్మస్థైర్యముల నలవదుచుకొనవలెను. అట్టిరి, ఎట్టి నిర్బంధములయినను, ఎట్టి యవాంతరములయినను ప్రజల సంకల్పమును భగ్నచరుప్రభావు. స్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరుష నేరపు.

వివరీతపుకోర్కెలు
పల్లికు పర్వీను కమిషనరువారి ఎరుట, యూరపియను ఉద్యోగులు వివరీతపు కోర్కెల నెటుల గోరుచున్నారో నిశ్చయించుట తెలిపియుంటిమి. యూరపియను యుద్యోగుల సంఘమువారికన్ననుగూడ, ఐ. సి. యస్. సంఘపరినిధులు విస్తారపు కోర్కెల దెలిపిరి. పల్లికు పర్వీను కమిషనరు సంఘాధ్యక్షుడుగ లీ ప్రభువునకు కూడ వీరి కోర్కెలు వివరీతముగ దోచివేసి. వీరు దెలిపిన ఖర్చులు అసాధారణముగ నున్నవనియు, ఇట్టి అసాధారణపు ఖర్చుల గోరుట పాడిగాదనియు, లీ ప్రభువు మందలి పనినివచ్చును. పర్వీను తుల్యముగ సివిలుపర్వీను యుద్యోగులను మరింత సౌఖ్యకరముగ జేసికొనుట కిదియే సమయమని, యూరపియను ఉద్యోగుల తెంచియుండురు. హిందూదేశమున కెంత ఖర్చయిన వారికేమి? హిందూదేశపు ఆర్థిక స్థితితోగాని, ప్రజాభిప్రాయముతోగాని తమకు నిమిత్తము లేదని, వీరు స్పష్టముగ దెలుపుచుండ, స్వసౌఖ్యమే వీరి కరమావధియని దెలియుట లేదా? సివిలు పర్వీనుఉద్యోగుల లాభము తెల్లకాలము నిలిచియుండునని, పార్లమెంటుసభ వారు పూచీకడవలయునట. ఒక పార్లమెంటు సభవారు జేసిన వాగ్దానమును మరయొక సభవారు రద్దుచేయగూడదాయని, లీ ప్రభువుగా రడుగగ, హైదరాబాద్ సభాసభల వాగ్దానములకన్న పార్లమెంటుసభ వారి వాగ్దానముల కెక్కుడు విలువగలదని, సివిలు పర్వీను యుద్యోగి దెలిపెను. ఈ జవాబును తెల్పించుటకు సర్ రెజనాలు క్రాడక్కుగా రెంతయు తంటాలు పడిరి. శాసనసభ లనిన పర్వీను యుద్యోగుల కెంత తృణీకార భావము గలదో, ప్రహింపవచ్చును. ప్రస్తుత సమయమున, ప్రతికూల వాతావరణము ప్రబలి యున్నదని, ఈ యుద్యోగి తంపు. సివిలుపర్వీను యుద్యోగులలో నిమిత్తము లేదని ప్రజలు భావించుటయే ఇందుకు కారణమని ఇతడు దెలిపెను. అట్టిరి, ప్రజలపై బలవంతముగ నింతభార మేల మోపవలయును? ప్రజల కక్కరలేని యుద్యోగులను నిలిపియుంచుట, ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుట గానా? ప్రపంచములో నేడేకమునందును ఇంత వ్యూహకర మగు ఉద్యోగజాతి లేదని, దాదాభాయి నారోజీ, డిగ్రీ గార్లు వెనుకనే దెలిపియుండిరి. భారతదేశమునుండి ధన ప్రవాహము వెలువలకు బోవుట కిది యొక ముఖ్య కారణమని సూచించి యుండిరి. అప్పటికిని యిప్పటికిని పర్వీను ఉద్యోగుల వేతనాదులలో ఎంత యో భేదము గలదు. రానురాను అయ్యది హెచ్చి పోవుచుండును. మరల ఇప్పుడు హెచ్చుదల గోరబడుచున్నది. దీనికంటె గనుపించలేదు. పర్వీనుల ధనతృప్తి తీరెడిమార్గము గనపించుటలేదు. ఏది యోనుక సాకుజెప్పి, జీతముల నెప్పటి కప్పుడు పెంచుచునే యున్నారు. జీతములే గాక, పెన్షనులు, ప్రావిడెంటు ఫండులు, అన్యాయటి ఫండులు మొదలగు నన్నియో పెరుగుచున్నవి. అల్ల పెన్షనులను వేతనరూపమున నీయవలయు ననియు, దానూహగా నిచ్చెడి పెన్షనులలోపాటు నష్టంపహర ద్రవ్యమును కూడ నొసగవలయు ననియు, సాక్షులు గోరుచున్నారు. ఇన్ని సౌకర్యములు ప్రపంచములో నే యుద్యోగులకయినను గలవా యని, భూపేంద్రనాథ బాసుగారు లేనుగారిని గగ, తనకు దెలియదని అతడు జదులుచెప్పెను. మలయాదేశములో సివిలుపర్వీను యుద్యోగులు కమిషనరు మొదలగు పెద్ద యుద్యోగవదవుల నాక్రమించెదరాయని యడుగగ, లేనుగారు

ఈ మొదట మనది, ఇట్టి హిందూ మతముల నోరుట వలన ఆర్థికస్థితి ఏమగునో గ్రహించిరా యని నమ రుగా రడుగగ, ఆర్థికస్థితి ప్రశ్నవల్లనే లేదని లేను గారు బడులుజెప్పిరి. కాని, సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగు లకు ఆర్థికస్థితితో బనిలేదు. వారిలాభము వారికి దక్కిన చాలును. భారతీయోద్యోగుల ప్రతినిధి సాక్ష్యమిచ్చుచు, తమకును జీతములు తక్కువగ యుండగూడదనియు, యూరపీయనులకు లేని మత విధు లెన్నియో భారతీయులకు గలవనియు, తమ బాలురను విద్యాభ్యాసము నిమిత్తమై ఇంగ్లండుకు బంకువలసినచున్ననియు, ఉన్నతాధికారుల పుత్రు లకు దగిన విద్య హిందూదేశమునందు లభింప దనియు, నడిపెను. క్రతి మనుష్యునికిని కావలసిన దంతయు ఇచ్చు టెటులని లీక్షభువు మరిహసించెను. ఈరీతిని యూరపీయను ఉద్యోగులేమి, హైందవో ద్యోగులేమి తమతమ సాక్ష్యములకొరకు పోరాడు చు న్నారు గాని, ఈ భారతమునంతను భరింపవలసిన ప్రజాసామాన్య మెట్టి సంకటముల గాంచునో వీరు అణచుత్రమును గ్రహించుటలేదు. తుదికు సివిలు సర్వీసు హిందూ దేశముకొరకు నిలచియుండుటకు మారుగ, హిందూ దేశపు యానికియే సివిలు సర్వీసును పోషించుట కని తేలుచున్నది.

క్రొత్త బొంబాయి గవర్నరు

క్రొత్తబొంబాయి గవర్నరుగను ఫర్ వెస్టీ విల్సన్ గారు ఇంగ్లండునుండి మొన్నటిదినము బయలు దేరిరి. హిందూదేశమును మెంపొందించుటకు తాము తోడ్పడగలమని వీరికి నమ్మకము గలదు. గవర్నరు పదవి కష్టములతో గూడుకొన్నను, బొంబాయి ప్రజల యభ్యుదయమునకై శక్తివంచన లేక పాటుపడెదమని వీరు వాగ్దానము చేసిరి. గవర్నరు లేమి, గవర్నరు జనరలు లేమి, ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరునపుడు, గొప్ప యుద్ధముతో బయలుదేరెదరు. కాని, హిందూ దేశమును సమీపించుకొలదియు, వారి యుద్ధక ములు మారుచుండును. సూర్యోదయము, వారి విశాలాశయములను కలుగించును. బొంబాయి జేరునప్పటికి, అధికారవర్గపు భేషము వారి కల వదును. అంతటినుండి అధికారవర్గయంత్రముతో బాటు వారును దిరుగుచుండురు. ప్రస్తుతిపు గవర్న రుగను ఫర్ జార్జిలాయడుగారి, యశశ్చంద్రికలు, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధముచే నేమి, ఆలీసాదరుల నిర్బంధముచేనేమి, హుస్సేనుగారి ప్రవాసముచే నేమి, నలుదిక్కుల వ్యాపించియున్నవి. అధికార దృష్ట్యా, వీరివరిపాలనము జయప్రదముగాదని ఎవరని గలరు? ప్రజాక్షేమమును వీరు మెంపొందింప లేదని, ఎవరని గలరు? వీరివలె, ఫర్ వెస్టీ విల్సన్ గారును ప్రజాభ్యుదయమునకై పాటుబడవచ్చును. అధికార వర్గ సాంప్రదాయముల ననుకరింపవచ్చును. కాని, గవర్నరులు వచ్చుచుండురు. పోవుచుండురు. వీరి వలన, దేశమునకు ముక్తి గలుగు నని ప్రజలు భావించు దినములు గడచిపోయినవి. గవర్నరు లేవ రని విచారించుటకు వారంతగ బూనుకొనరు.

విశాఖపట్టణము : తుపాను

ఇటీవల విశాఖపట్టణము గంజాము మండలము లందు చెలరేగిన తుపానువలన, ప్రబల నష్టము గలిగినది ఇప్పుడీపుడే వార్త లరుదెంచుచున్నది. తీవ్రము బుదిరు మొదలగు ప్రదేశములందు తుపాను వీచెను. ఈ సమత్వము, మరియొక ప్రదేశమునకు దెబ్బ లిగెను. విశాఖపట్టణములో కొంతభాగము నాశనమయిన దనియు, వేలకొలది

ఇండ్లుగూలినవనియు, జననష్టము గూడగలదనియు, తెలియుచున్నది. ఇట్టి సీతిలో బిడవారలు పడెడి కష్టము లింతింతని చెప్ప నలవిగాదు. వీరికి సహాయము చేయుటకు ఆంధ్రు లెల్లరును పూనొన వలయును. నష్టము నింకను మదింపుచుటకు వీలు గాలేదు. ధ్వంసం వివరములు బయల్పడ గలవు. ఆంధ్రులు తమ సాదకుల పట్ల భోదార్యమును చూపుట కిపు డంతేని అవకాశము గలదు. దైవసంఘటనముచే బాధమందినవారికి సహాయము చేయునపుడే, ఆంధ్రుల భ్రాతృభావము వెల్లడి యగును. కాంగ్రెసుసంఘము లివిషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధవహించవలెను. విశాఖపట్టణ గంజాముండల సాదకులపట్ల, ఆంధ్రులెల్లరు సానుభూతి జూపి, దుఃఖోశయనము గావించెద రని నమ్మెదము. కృష్ణావరద బాధితులకొరకు వెనుక వనూలయిన నిధినుండి రు 500 లను చెన్నపురినుండి విశాఖపట్టణ మున ఇట్లులేక బాధపడుచున్నవారి సహాయము నిమిత్తము పంపుటకు నిశ్చయించబడెద. ఇటులనే ఆంధ్రు లన్నిభాగముల నుండియు విశాఖపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి భూరి విరాళముల నంపి, బాధానివారణకు త్వరలో పూనొనెదరు గాక.

జెట్టుతగ్గుట

ప్రాన్నుజెట్టు తగ్గినందుల కెంతయు సంతసించెదము. జర్మనీలో మరీకొన్ని భాగముల నాక్ర మింపవలయునని, ప్రాన్ను తల పెట్టెను గాని, ఇంగ్లండు ఇటులీ దేశము లిందుకు సహాయ మను నిరాకరించుటచే, తన యుద్ధకేమును వదులు కొనెను. అమెరికా సైతము సహాయముచేయుటకు మానుకొనుటచే, ప్రాన్ను కొంత తెలివి దెచ్చు కొనియుండవచ్చును. యవరాజును దేశములోనికి రానిచ్చినందులకు జర్మనీని ప్రాన్ను దండింపనెంచె నుగాని, ఆప్రయత్నము నిపుడు మానుకొనెను. పాంకేడుగారీతరున మెత్తబడినందులకు, వారిని నిందించినవారు ప్రాన్ను లేకపోలేదు. ప్రాన్ను తృప్తము మారునెడల, జర్మనీలో సమాధానము గుదురు టకు వీలగును. కాని ఇప్పుడపుడే ఆశపడుటకు వీలులేదు. ఎప్పుటి కేయవాంతరము పాటిల్లునో జెప్ప నలనుపడదు.

యన్. ఆర్. దాసుగారి ఓటము

అధికారపక్షాధిమానులగు ఎన్. ఆర్. దాసు గారు, కలకత్తాలో స్వరాజ్యపక్షసభ్యులగు సర్దార్ వతి రాయిగారితో పోటీపడి, యోడిపోవుటయగాక, చాల లెక్కువ వోటులను మూత్రము సంపాదించ గలిగిరి తెలియుచున్నది. దాసుగారి ఎన్నిక, కల కత్తాలో కొంత సంచలనము గలిగించెను. ప్రాత మితవాదవత్తమున కెక్కడను చోటులేదని వెల్లడి యయినది. దేశము సంస్కరణములను నమ్ము కొనుటలేదని, ఇప్పటి ఎన్నికలు వెల్లడిచేయుచు న్నవి. సంస్కరణములు బనికీరాక బోయిన, ప్రజలు స్వశక్తిని మెంపొందించుకొనుట ధర్మము గద. ఇందుకు స్వరాజ్యపక్షమువారు తోడ్పడుట యవసరము. వారీకార్యమున కెంతవరకు చేయూత మెసగెదరో, ముందుగాని తెలియదు.

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీసభ

రేపటిదినము అహమ్మదాబాదు సత్సాగ్రహ శ్రమమునందు కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభ జరుగును. ఈసభలో అకాలీలకు తోడ్పడు విషయ మాలోచించబడును. కాంగ్రెసు నాయకు లిది వరకే గూడి, అకాలీ సమస్యను దేశసమస్యగా భావించి తోడ్పడవలయునని నిర్ణయించి యుండిరి.

వీరి నిర్ణయమును కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ వా రామోదించి, దేశమునం దెన్నిమతములున్నను ఎన్నికాఖలున్నను, మాతృకారవమును నిలుపుట కందరును కలిసి కృషి నలుపగల రని, ప్రపంచము నకు వెల్లడి చేసెదరుగాక. వివిధసంఘ సంయో గమునందే స్వరాజ్యము గలదనుటకు సందియము లేదు.

బొంబాయి కార్పరేషను

బొంబాయి కార్పరేషను సభలోనికి, ప్రజలు వదినుండికన్న నెక్కుడుగ రాగూడదని, అధ్యక్షు లాజ్ఞాపించిరట. వీరి యుత్తరువును పరీక్షించుటకు క్రజలనేకులు లోనికివచ్చిరి. కాని వారిని అధ్యక్షులు లోనికి రానియకబోయిరి. అధ్యక్షుని యుత్త రువును కోర్టులో పరీక్షించెదరట. స్థానిక సంఘసభల లోనికి, ప్రజలను రానియక తల్లుపులు చూసు కొనుటకన్న యసభ్యవర్గ వేటోక టుండబోదు. ప్రజలగాంచి భయపడెడి మ్యునిసిపలుసంఘములు, ఎంతత్వరలో నంతరించిన నంత మేలు.

స్థానిక వార్తలు

దేశీయ ప్రారణ సమాజము:—ఈ సంవత్సరము ఆదివారము 25 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు వెరబూరిలో మాధవరావుగారు 30 మంది ప్రార్థనసమావేశ కేంద్ర సభ్యులచేత యుక్తముగా కైశ్రప్రార్థన జరుగును.

జగన్నాథ భక్తజనసభ:—రేపు ఆదివారము 25 క తేది సాయంత్రము 4-15 గ. ఎన్నూరు ప్రార్థనసమావేశమును “వేదవిలాస” మందిరమున జెంతుగూరు తాలూకా గాన సభజరుగును.

సీమ తపాలు:—బొంబాయి నుండి వచ్చు పోస్టు ఎక్స్ప్రెసులో బొంబాయిలో కుకవా మసాలాత్రయం 6-80 గం బయలుదేరినది. జనరలు పోస్టుఅఫీసుకడ సీమ, తపాలు ఆది వారము, 25 క తేది ఉత్త 7 గం. బల్బూడా చేరుదును. క్రత్యేక తపాలావెల్లెట్టు 6-80 గం, బల్బూడా జరుగును.

మద్రాసు కందస్వామి గుడి:—ఈ గుడిని లక్ష్యుల అనుసారము పెంకొల్పెను. ఇది ప్రజలకు సంబంధి, దిన కేవలముగాని క్రత్యేకకర్మకే సంబంధించినది గాదని మద్రాసు ప్రార్థనవాదు తీర్పు జెప్పిరి. అదే తీర్పును (ప్రీట్) కొన్నిసార్లు భాషించిరి. దావా ఖర్చులను గుడి దేబ్బు నుండి ఇవ్వవలె ననిరి.

చెన్నపురం పండితమండలి:—పె నే టు ఆశేదమిక్ కొన్నిసార్లు కార్పరేషను క్రతినిధులను నిరూపించుటకు, ఎన్. ఎన్. ఎన్. సి. పి. (నూన్) కార్పరేషను గుర్తి సభ్యులకు వెంటబుట్టురామకాశ్రమి గారు వ్రాసిన విరు ద్ధము వామోదించి కనీసవర్గ నిమిత్త మధికారులకు పంపుట కును భావమును పండితులను నుండరికిని సంబంధించిన యితర విషయములను తీర్కొనించుటకు ఈ నెల 25 క తేది యాది వారము సాయంత్రము 4 గంటలకు చెన్నపురం సభాధిక నమున ఆంధ్రపండితమండలి సమావేశమగును సమక కర్మ్య లంద రును తప్పక దూచును ప్రార్థన.

అనంతపురం వివేకవిద్యాలయనాటకసభ

క్రష్ణాద, సారంగధర నాటకములు ఈసభవార రేపు 25-11-28 ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు క్రష్ణాదనాటకమును, సోమవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు సారంగధరనాటకమును, విక్టోరియా థియేటరుం ది రమణ తెనుగున ప్రదర్శింతురు.

చెన్నపురి కాననసభ

చెన్నపురి క్రత్యేకకర్మ సంఘసభ్యులు సోమవారము 25 తేది కార్పరేషను సాయంత్రము 5-30 గం. ఎన్. ఎన్. సి. పి. ఎన్. గారును కార్పరేషన్ జి. టి. బోసు వి. సి. ఎన్. గారును కానన సభ్యులు జి. ఎన్. మొయిదూ, కే. ఉప్పిసాహెబు పి. రంగ కాథ మొలకలూగారును చెన్నపురికి వచ్చిరి (ఆ. 12)

కొన్ని కొరకలు

మంగళాక్షయము నాడు రామలింగారెడ్డిగారి కార్యమును పరిష్కరించుటకు వరకు కొన్ని కొరకలు నియమములను అనుసరించుటకు తెలియజేయుచున్నది.

రాక పోకలు

నవంబరు 24 వ:—(బిల్లిపాపాచార్య) కడపపూజకు కవిమారుగానుండి దివాన్ బహదర్ టి. విజయరావుగారి యర్ యం, బి. ఇ. గారు బొంబాయి మొయిలనుండి యా ఉదయము చెన్నపురి చేరి. చెన్నపురిలో కొంతకాలముండి తిరిగి బొంబాయికి పోవుదురు.

రావుబాహుద్ సీ. సి. నరసింహారావుగారు కలకత్తా మొయిలనుండి నేడుదయం చెన్నపురిచేరి.

లెడియార్ మన మిన్ మాక్ మాన్ గార్లదనము తెలుపు పారెం మొయిలలో నేడుదయం చెన్నపురి చేరి. వాకిరాతి కే బొంబాయి పోవుదురు.

ఇంకా యీ యుదయం చెన్నపురి వచ్చినవారిలో లెడియార్ మిస్టర్ జెవర్ లెఫ్ తెలుపు కలనర్ జి. పి. కామిరానగారును, లెఫ్ తెలుపు బానగారును, కెప్టెన్ గిల్బర్తగారును ఉన్నారు.

లెడిగ్రాఫ్ కంతుల కలిగిన నవములను గూర్చి విచారించుటకు లెడిగ్రాఫ్ యంబింగుం డ్రైక్టరుగారు నిన్నరాత్రి చెన్నపురినుండి కలకత్తాకు పోయిరి.

బి.డి.కే జనరల్ కే రావును మెగ్ నెయిల్ చెన్నపురి వచ్చి మహారాష్ట్ర రయల్స్ ఏజెంటు ఈరాత్రి నుండి కలకత్తాకు పోవుదురు. (ఆ. తె)

చెన్నపురి శాసనసభ

ఈ నెల 26 వ తేదీని ప్రథమసభ జరుగును

శాసనసభా కార్యదర్శి ప్రకటనము

27 వ తేదీ కార్యక్రమము

ఈ సభ ఎల్లుడి (26 వ తేదీ పోషవారము) కలం 11 గంటలకు మరల చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చినవారిలో జరుగును.

(1) చెన్నపురి సర్వే - స రి హ ద్దు ల వ ట్టు ను 1922-(12-8-1922) చెన్నపురి స్టాంపుల వివిధవిధాలను చట్టము 12-8-22 ను చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ చట్టము 29-8-22 ఈ మూడు చట్టములను గవర్నరు జనరలుగారిచే ఆమోదించబడిన సభలో అధ్యక్షుడు తెలుపును.

(2) 1.4.22 వ తేదీని 85 రూపాయలను అంకెకు మించిన పట్టి యు కి తి ము ల ను పు చ్చు కొ ను చు న్ను నాన్ గ కె లె డు ఉ డ్డ్య గు ల వ ట్టి క టి. ఓ. 658-15 8-1922 ప్రకారం. చెన్నపురి శాసన సభ స్థిరార్థక సభము 1,2,3,4,5 కథల (1922-24) చర్యలు 1922లో ఏప్రిల్ 23, ఆగష్టు 18-17, సెప్టెంబరు 1-10 తేదీలలో వరుసగా జరిగినవి. ఎస్. ఇ. మార్కెట్ గారి యిగ్గవను ప్రాజెక్టులో రుక్మతల కర శాసనసభలో ఆమోదించబడిన తీర్మానమును వారిని గూర్చి దొరతనము వారు చేసిన వనిని తెలుపు న్న టుమంటు 1922 చెన్నపురి కలెక్టరులకు ప్రభుత్వసహాయము చట్టము 19 వ క్షేత్ర ప్రకారము గల నిబంధనలో కొన్ని కర టెనెను చేయుటకు గూర్చిన టి. ఓ. 1482-11-10-1922, వీనిని కార్యదర్శి కథలో నుంచును.

(3) చెన్నపురి శాసనసభా నిబంధనలలో మూడవ నిబంధన ననుసరించి అధ్యక్షుడు నియమించబడిన ఉపాధ్యక్షులను గూర్చి నలుగురి కేర్తన అధ్యక్షుడు వివరించును. వారిలోనుండియే ఉపాధ్యక్షుల వారిని నియమించుచుండును.

రామలింగారెడ్డిగారి తీర్మానము

(4) గవర్నరుగారు నియమించిన మంత్రులు ప్రజల విశ్వాసమునకు ప్రాతలుగారిని ఎన్నికల ఫలితమునుబట్టి తెలుపుచున్నవని వివరించుచు గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటను తీర్మానమును రామలింగారెడ్డిగారు రుజువుపాదించెదరు.

(5) 1870 కొట్టేజీ చట్టములో చెన్నపురి రాష్ట్రమునకు సంబంధించి నంతిజరతు నవంబరుగూర్చి వా. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు సి. వి. ఇ. గారికి తీర్మానము నుపపాదించెదరని శాసనసభా కార్యదర్శి ఎల్. డి. స్వామికన్న గారికి ప్రకటనమును ముఖ పంపిరి.

బొంబాయి గవర్నరు

కర్నూలు కలెక్టింగు గారు కలిగిన మేరు 22 తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయికి బందననుండి బయలుదేరిరి. ఇండియా కేసులకు లాభకరముగా తాను కొంతసేను చేయుటకు వీలగుననియు బొంబాయి రాజధాని యభివృద్ధికి తమ కేంద్రీయతకే ప్రయత్నించుననిరి.

చెన్నపురి మంత్రివర్గము

స్వరాజ్యపక్షము-శాసనసభ్యుల కర్తవ్యము

మంగళవారమునాడు మంత్రివర్గము వోడించుటకు శ్రీ యువ కామలింగా రెడ్డిగారు శాసనసభలో నుత్సాహముతో చేతులు వ్రేలి స్వరాజ్యపక్షానికి చెందిన శాసన సభ్యులెట్లు వర్తించవలయునను విషయమును గురించి వారు తోచిన మార్గమును సూచించుచున్నారు. స్వరాజ్య పార్టీ వారు కాంగ్రెసువారిని యీ శాసనసభలో గూడ ఆసనము కైవారితన అనుబంధమున ఉంచెదమనే వాగ్దానముచేసి కాంగ్రెసువారిని శాసనసభలో ప్రవేశించుటకు అనుమతి ఘోషించుచున్నారనియు క్రమీకమును జ్ఞాపకమున కొనవలయును శ్రీరావున సహకారమునకు తుదకుంచు చెర్యలేదనియు వారు జరుపసూడెదరు.

మంత్రివర్గమువారికిని తద్యధ్యక్షులకునునుకల భేదములు వికాలములు రాజకీయ సమస్యల ననుసరించి యుండలేదు. ఇరు కక్షలనుబట్టిగాను ఒకరైన భారతీయ యిక్ష్మదే స్వరాజ్యమున కర్తవ్యమున్నదని నమ్ముచున్నారని, అట్టి స్వరాజ్యము ప్రజలకు ముక్కుగను పెట్టున సంపాదించవలయునని ప్రయత్నించు వారనినారు. ఇరుకక్షలనుబట్టిగాను అధికారవర్గము వారికి దా సానుబంధము ప్రకాశ్యతకల్పించున కననుబంధముగానే యు న్నారు. రెండుకక్షలనుబట్టిగాను ప్రాజ్యాజ్యమును మిగతా వాటికిద్దాంతులను అధికారవర్గములోని యున్నారు. శ్రీయువ రామలింగారెడ్డిగారు తాముగూడ ప్రాజ్యాజ్యములకు మంత్రివర్గములో సేవకులమును తా పీఠమున చెప్పి యున్నారు. ఇప్పుడు మంత్రులకు స్వతంత్రముగా నున్నవారిలో ప్రజలు బందరు నిన్నటివరకు మంత్రులతో కలసి పనిచేసి యున్నవారు. మంత్రులనుబట్టిగాను పాపములన్నిటికిని వీరుగూడ బాధ్యులే. ప్రాజ్యాజ్యకర క్షేయముకు విచిత్రమును పోషించుటకు మం త్రు లు లొంగించిన అక్రమములకు వర్తించి యింతకాలము వారితో యుంటిమని వీరుచెప్పెడి కథనిజమైనను వారి రాజనీతికన్యాయక తిరిగించక మాదు. ఈ ప్రజలులలో కొందరు మంత్రివర్గము వారికి ప్రాజ్యాజ్యకరమును యింతకంటే సభ్యులగుటకు కలతో సాగించి ప్రాజ్యాజ్యమును యాభిమానమున పురికల్పి యున్నారని వదిలి. కావున మంత్రులకన్న వీరుయందు గల నుకు జూడలేదనియో మనకు తెలియరాదు. ఇట్టి సందర్భములలో వీరికి సహాయముచేయుటకు స్వరాజ్య పార్టీ వారు పూనుకొన గూడదనుట నిర్వివాదము.

అయినను యిప్పుడు మంత్రులనుగాక ప్రజావీరమును గమనించని ప్రతి మంత్రివర్గమును ఓడించి సర్వరాజ్య శాసనసభ యొక్క కార్యములకు ప్రతి సందర్భమున కలిగించుట స్వరాజ్యపక్ష మువారికి ధర్మము. అట్టినితి కలిగినప్పుడు యీ శాసనసభ విచ్ఛిన్నమగును. మరెందుకని ఎన్నికలు జరుగును. అప్పుడు ఎక్కువమంది స్వరాజ్యపక్షమువారును వారియవారును శాసన సభలో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించుచేసి సభయొక్క రూప మును మార్చవచ్చును. ఇట్టియోజనమును సేరవేపు కొనుటకు మాత్రము స్వరాజ్యపార్టీ వారు. మంత్రులకు స్వతంత్రముగా వోటునిచ్చుననినా అభిప్రాయము. అట్లువోటునుచ్చుట లో నేటికే రెడ్డి గార్లపార్టీ వారికి సహాయము చేయుటగానివా లో నెవరైనా మంత్రివర్గములో చేర్చుటగాని తమ అభిప్రాయముగాని స్వరాజ్యపార్టీ వారు స్వతంత్రవలయును. రెడ్డి గారికిగాని నేటికే గారికిని మంత్రివర్గము లభించిన వారినిగూడా తిరిగి ఓడించుటకు నడుముట్టుకొని యున్నామని స్వరాజ్య పార్టీ వారు చెప్పవలయును. ఇదివరకు మంత్రులతోకలిసి పని చేసినవారి మంత్రివర్గమువారి చర్యలను ఖండించాలరు. అందు కల్ల వారికిచక్కలో జూములుబుట దుర్భరము. మంత్రివర్గము ఎవరికి లభించవలయునో సారాంశముగా ఆధారపడిన చర్య లో బహుసంఖ్యకు యిక్ష్మదేధి కారములనున్న వారికత ముగా ఓట్ల నిచ్చుట సహజము.

మంత్రులను ఓడించుటకు రెడ్డి పార్టీ వారికి కేంద్రీయము, ఈ చర్యలను జప్తి ను పార్టీ లో తిరిగి పొందికనుది మరెందుకముట ప్రాజ్యాజ్యకర శాంతకర్మము జరుము పొందుననియు తోచినవో స్వరాజ్యపక్షమువారు తిల ములుగాను దుట యుక్తమని నా యభిప్రాయము. ఇంతే పద్ధతి ననుసరించవలయున్నాను. స్వరాజ్యపార్టీ వారిలో భేదాభి ప్రాయములు లేక అందరను ఒకమార్గము ననుసరించవలయునని కోరుచున్నాను.

వేమవరపు రామదాసు,

నవాబు సర్ భయ రంభానుగారు చనిపోయిరి

గర్ కంఠనామగారి కేసులో సాక్ష్య మిచ్చుటకు వీరు మూడువారముల క్రితము లాహోరుకు వెళ్లి సాక్ష్య మిచ్చిరి. వీరుకు వీరి కేంద్రీయతకు చేయబడిన. ఈనెల 26 వ తేదీని చనిపోయిరి. వీరుపేరుకొన్నింటిలో సభ్యులుగా నుండిరి. (ఆ. తె)

నిన్న చెన్నపురినుండల ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము

ఈ నెల 26 వ తేదీని జరుగును

ఈ సంఘపు అసాధారణసభ ఈనెల (నవంబరు) 26 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జాబ్బిటపుక్, కంబుకెట్టి వీధి, 7 వ నెం. గృహమునందు (ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము) జరుగును. సభ్యు లందరు కప్పక విచ్చేయ (వారికులు. చర్యనియాంకములు కాకినాడ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల కేసు కొనుట. కార్యదర్శియొక్క ఇతరవిషయములు.

గడ్డె రంగయ్యనాయుడు,

గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్బారావుకృష్ణి,

వి. యల్. శాస్త్రి,

కార్యదర్శులు.

నరాలనెట్టి దేవేంద్రుడుగారు

ఇతడు ఆదిమాంధ్రుడుగాడు క్రైస్తవుడు

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు ఆదిమాంధ్రుడని మోసపోయి యిరిగి ఆదిమాంధ్రుడనిగి కా చెన్నపురి శాసనసభకుదొంతనము వారు నిజమిందిరి. ఇతడు ఆదిమాంధ్రుడుగాడు హైదరాబాద్ క్రైస్తవదేవాలయ లిఖితప్రమాణముల వివరము మోసము చేసినందుకు క్రిమినలు కేసు దాఖలు చేయబడును. చెన్నపురి గవర్నరుగారికి తిరిగి వార్తపంపబడిన. అని విలారునంది. క్రైస్తవదేవ కలివేంకటరెడ్డిగారు నేడు మాకు కంటివార్తపంపిరి.

దేవాంగజ్యోతి

ఇదివరలో మాపత్రిక కార్తీకపౌర్ణమి వాటికి ప్రచురింతు మని చందాదారు లందుకిని వాసి యుంటిమి. తెలుగు భాగమున యీ మాత్రంపండిది. అరకముకను మద్రాసులో నున్నది. ఈ సంచికలో దేవాంగ ప్రాచీనవిజ్ఞాన గొప్ప వీరభద్రయ్య గారిని గూర్చియు, చెన్నపురి రాజధానియందున్న దేవాంగుల జనాభాను (ఆయాజిల్లాలవారిగా) గూర్చియు, వారి ఆచార వ్యవహారములను గూర్చియు జరుపన్న మహాసభనుగూర్చియు, వాడలకు గూర్చియు తెలివేను వ్యాసములున్నవి. వల యున్నవి ప్రతిజామాత్రమే ముద్రించబడినవి. చందాదారులకు మాత్రమే వంతుము. ఇతరులకుచెరుముగా కంపబడవు. తిలాల వారికిను వ్రితకును ప్రకటించుకొనుట తుక్తరపు. నిచ్చియుండ లేదు. వారుక్తర విచ్చినకే దీక్షింబరు మొదటి తేదీ లోపుగ వ్రిత మిక్తర మలంకరింక గలదని ముచివేయుచు ఆలస్యము నకు మన్నించవేడుచున్నాను.

దొం|| నాగేశ్వరరావు

దేవాంగజ్యోతి సంపాదకుడు

82 చినతెంచి వీధి-మద్రాస్

వెలస్తిను ప్రతినిధివర్గము

నిన్నుడదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి

తెనూసలెములో ఓమరు మనీషును మరల కానుగా కట్టించుటకు ధనమును సమకూర్చుటకు వెలస్తిను నుండి హిందూదేశమునకు వచ్చిన ప్రతినిధులు నిన్నుడదయమునకు చేసినాడ పా నెం జ రు (తె యి ను లో చె న్న పు రి కి వచ్చిరి. ఈ ప్రతినిధి సంఘమునకు వే. కు. మ. హ. మదు మారాడు (హిందూ ప్రీతి) గారు అధ్యక్షుడు, సయ్యదు ఇమామ్దీను ముస్లిమీగాని కార్యదర్శి. వీరిద్దరును వేడు యిల హిం అన్నారీ (ఓమరుమనీషు ప్రధాన ధర్మకర్త) గారును నిన్ను నీ సగరమునకు వచ్చిరి. వారు తిరువల్లికే. డి. గో. భానుబహదరు వాడే హాకిం అబ్దులు అజీజుగారింట బసచేసిరి. ఈదేశమున ప్రతి జట్టమునందును వీరికి ధనమును స్వాగత మిచ్చుటచేసె. ఢిల్లీగ రములో ప్రజాధికోత్సాహమును చూపి. రెండు రోజులలో 12000 రూపాయలు వసూలైసవి. అచట హాకిం అబ్దులుభాను గారి అధ్యక్షకేంద్రీయ నోస్తానిక సంఘము నేర్పరచి వారు నైజా ముగారి హైదరాబాదు సగరమునకు వెళ్లిరి. రాజధానిగి హై దరాబాదుకు రానుండుటచే నాగభువుకు స్వాగత మిచ్చుటకు వేముసన్నాచములలో నైజాముగారు నిమగ్నులై నుండుటకు వీరికి నైజాముగారి సందర్శనము లభించలేదుగాని నైజా మువారు భూరి విరాళము నొసంగెదరని నైజాముగారి రాజకీయ కార్యదర్శి హైదరాబాదులో వారి కెఱిగించెను. వీరు చెన్నపురిలో వారిము దినములుండి వీరుకు మరల హైదరాబాదుకు వెళ్లెదరు. (మృత్యునగర విశేషం)

38వ దేశీయమహాజనసభ కాకినాడ

నవంబరు నెలాఖరువరకు మాత్రమే సన్మాన సంఘసభ్యులు చేర్చుకొనబడుదురు.

ఈనెల 11 వ తేదీన సన్మానసంఘసభలో 30.11.28 తేదీ వరకు మాత్రమే సభ్యులను చేర్చుకొనవలసిన తీర్మాన చూపబడినది. కావున నిదరకు సన్మానసంఘసభ్యులుగా దరఖాస్తులను వంపించి తమరాజ్యములను చెల్లింపవలసి యున్న ధ్యార్యులు 30.11.28 వ తేదీనా చెల్లింపవలెను. సభ్యులుగా చేరవలయున్న వారు నవంబరు తేదీలోగా తమదరఖాస్తులను సామ్యులను వంపించవలెను. అట్లువంపించినవారిని సన్మానసంఘసభ్యులుగా నుండుటకు వీలులేదు. కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమునందును కావలసిన సంఖ్యాపత్ర దొరకగలదు. సన్మానసంఘ సభ్యులు 1 నీసపు చందా 25 రూపాయలు.

కావున తమ దరఖాస్తులను, సామ్యులను 30.11.28వతేదీ లోగా మాకార్యాలయమునకు వంప ప్రార్థింతులు.

కాకినాడ, } నేట్రకంటి శ్రీనివాసకోనేటిరావు
19.11.28. } కార్యదర్శి.

* * *
ప్రతినిధుల కుచితముగ భోజనసదుపాయము చేయుట సాధ్యము కాదు

దేశభక్తుని ఆశీర్వాద

“కాకినాడలో జరుగనున్న దేశీయమహాజనసభ కు నిధులుగా వచ్చు వాటి ఉచితముగా భోజనసదుపాయము చేయవలసిన ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చేసిన నూతన సమరంజుట సాధ్యము కాదని వా అభిప్రాయము. అభివృద్ధినికై మనం ఇష్టమైన తేదీని నిర్ణయించుకొనునగాన వృత్తివానిభవన దానిని ఖండింప గోరెదమని అతి సన్మానసంఘసభ్యుడు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అనుచుచున్నారని తెలియజేసింది. కాకినాడలో నున్న సన్మానసంఘమువారికి తంతివార్తవలన, సన్మాన కార్యసంఘమువారు దేశభక్తుని అభిప్రాయముతో దేశీయమహాజనసభను స్వీకరించిరి. నేడు కాకినాడనుండి తంతివార్తను పంపెను.

* * * * *

అఖిలభారత

ఖద్దరు, చేతిపనుల ప్రదర్శనము

కాకినాడలో కాంగ్రెసువారమునందు అఖిలభారత ఖద్దరు ప్రదర్శనముతోపాటు అఖిలభారత చేతిపనుల ప్రదర్శనము కూడ జరుపబడును. భారతదేశమునందలి అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు కర్రదంతము, బొహములు, చర్మము, చేయ, అధికము, గజ, లక్ష్మణమును వానిలో తయారుచేసిన వివిధములగు వస్తువులు ప్రదర్శనమునకు పంపవలెను. అందు కొన్ని ప్రత్యేకములు మాపు వస్తువులకు బహుమతులను, పతకములను, యోగ్యతాపురస్కారమును, యిచ్చుటకు ప్రదర్శనోత్సవ ఘనము వారు తోడ్పెట్టి యున్నారు. కావున యీతయందును దేశభక్తులు తలెరుగవలసింది అయ్యారామములలో తమ రగులవస్తువులను ప్రదర్శనమునకు తప్పక పంపవలయును. ప్రదర్శన వస్తువులను పంపువారు అందులకు రాకపోకల ఖర్చులనాతే భరించవలయును. ప్రదర్శనమునకు పంపువస్తువులను నవంబరు నెలాఖరు సాధ్యమైనంత వరకు బాగవత్తు స్వరేదారుల యిష్టానుసారముగా విక్రయించి సామ్యులను కంట్రీయో లేక వస్తులను తిరిగి పంపుటయో జరిపెదన, యిట్టి వస్తువులను ఖద్దరు వస్త్రములను అమ్ముటకు గను ప్రదర్శనశాలనుండి దుకాణములు యేర్పాటు చేయవలెను. ప్రదర్శన వారమునందు విక్రయశాలలను అక్టోబరు 20.10.01 లు మాత్రము యేర్పాటు చేయవలెను. ప్రదర్శనము అఖిల భారత దేశీయతో సంబంధించి యుండుటచేత విక్రయ శాలలను త్వరలో దరఖాస్తుమీద మంజూరు చేయించుకొనవలసిందిగా గోరువట్టు కన్యమగును. గౌరవ వ్రతంబందనను త్వరలో రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కార్యదర్శనదమంతిగాని ప్రదర్శన సంఘ కార్యదర్శనదమంతి దరఖాస్తు ఫారములను సంపాదించి వంతునే ప్రార్థింపవలెను. అన్ని కాంగ్రెసు సంఘములవారును కమిటీలవారును యిందులకు తోడ్పడ ప్రార్థింతులు.

పులిపాక నరసింగరావు.

కార్యదర్శి ప్రదర్శనోత్సవ సంఘము, కాకినాడ.

బీహారు బస్సెస్ టెరిటోరియలు సేవ
ఈ రాష్ట్రమున టెరిటోరియలు సేవ చేస్తున్నట్లుగా రాజా రఘునందన ప్రసాదసింగు (మాణిక్యగారు) 10 వేల రూపాయలను బాబూ నువరాజరే (కాథనగరు) గారు 350 రూపాయలను యిచ్చిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను సభ

అసహాయ వాదులను గొనికొని లేదు
(నేతకలలో వదిలించింటి హెచ్చుగా ముంబాయి తన అనుచరిని బదిలించివారిని తానీ రానీయని కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు హెచ్. బి. హెడ్డిగారు క్రిందటిసభలో నుడివినందుకు యీపుత్రిపుత్రి చిల్లదగునా లేదా అను విషయమును వరిక్షించుచి యీనెల 22 వ తేదీన 20 మంది అసహాయ వాదులు కార్పొరేషను నందిరద్వారమునకు చేరిరి. మొదట కమిషనరు కచ్చెను. వారతనితో మాటలాడిరి. వివిధవిషయములను అధ్యక్షుడు కే సర్వాధికారము కలదని కమిషనరు తెలిపెను. పిమ్మట అధ్యక్షుడు వచ్చెను. వారు మరల నతని నడిగిరి. గతరెండుసార్లు విశ్లేషమయినా లేకుంట్ల ఎల్లవారిని రానిచ్చితిమి. అపు డసభ్యులగు చర్యలు జరిగినందున నీ యుత్తరపు చేయవలెను. అత్యుక్తులవలన నాలోచించియో యీపుత్రిపుత్రి నిచ్చితిమి అధ్యక్షుడు నడిపెను. ఈవిషయమున హెడ్డిగారు కేను చేసినదను అసహాయవాదుల కక్షమున వైరముగా అధ్యక్షుడు కలిగించెను. (అ. (2))

అనంతపురం వివేక విద్యాలయ నాటకసభ వాడు

విక్టోరియా పురమందిరమున

(ధర్మవరం బల్లారి కృష్ణమాచార్యులవారిచే రచించబడిన)

ప్రహ్లాద నాటకమును

25.11.28 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 5-80 గంటలకును,

సారంగధర నాటకమును

26.11.28 తేదీ సోమవారం సాయంత్రము 5-80 గంటలకును

ఆంధ్రభాషలో ప్రదర్శింతురు.

టిక్కెట్లు పురుషులు రూ. 2, 2, 1.5-0, 0.5-0.

స్త్రీలు రూ. 2, 1, 0.5-0.

కే ఎమ్. ఆర్. రెడ్డి, మేనేజరు.

వెల్లింగటన్ సినిమా 958

24.11.28 శనివారము నుండి 30.11.28 తేదీ శుక్రవారము వరకు

సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రాత్రి 9-30

గంటలకు ప్రదర్శింపబడును.

శనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కగలు 8-15 గంటలకు

క్రొత్త మార్పులు తెండు అటు ప్రదర్శింపబడును.

ప్రపంచ మరేటను ఆకృత్యమును కలగచేయుచున్న

పెరిల్లు ఆఫ్ ది యూకాన్,

మాడవారము 8,9, కథలు 4 భాగములు. క్రొత్తగా తయారైన

ఎడిషన్లో, కాప్టన్ కిడ్ ప్రధాన

నటుడు 1,2,3, కథలు మొదటివారము 6 భాగములు (గా

మాంట్ గ్రాఫిక్ యూనివర్సు ఇంటర్ నేషనల్ స్టూడెంట్

విసోదములు మాడవారమున.

గుంటూరు డి. అఫిషియల్ రిశీవరు

గారివలన వేలము ప్రకటన

(1) గుంటూరు జిల్లాలో I. P. 6/1917 లో ఇకా

సాల్వెంట్ల కొల్లా నువ్వులూ, పోతురాజు, వీరయ్య, రామ

స్వామి, అదివారముల తాళవరమున కివాత కొల్లావారి

సాలెములలోని ఇ దువలములు కొల్లములు, భూములు కైరా

నరేంద్రు స్వీకరిస్తాను;

(2) డిల్వో కోర్టు I. P. 21/1918 లో ఇకా సాల్వెంట్లు

అప్పారాజు చినవెంకటప్పయ్య, ఈయన కుమార్తె వెంకటమ్మ

య్య, మానమరరామయ్య, అదివారముల నటులము తా

పరమయ్య, చిన్నబొట్లవారిపాలెం అగ్రహారము, కొడికి, శేరిలి

గ్రామములలోని ఇండ్లు, స్థలములు, కొట్లములు, భూములు

కైరా నరేంద్రు స్వీకరిస్తాను;

ప్రమాదగ్రామములో సక్రమపద్ధతి 6.12.1928 తేదీ

వరకు 12 గంటల లగానుకు అఫిషియల్ రిశీవరుగారివలన

విహారం వరకు వేలముద్వారా విక్రయించబడునని సర్వజనులు

ఇందుమూలముగా తెలుసుకొనవలెను.

22.11.28 } ఏకా లక్ష్మీనరసింహం,

గుంటూరు } పరవతి కార్తకీ శర్మ.

బావట్ల డిప్యూటీ మునసబుకోర్టులో

S. P. 20/23

పిటిషనరు కాకి నాగమ్మ

కాంటరు పిటిషనర్లు 1 కాకి రోశిగారు

2 కాకి పోతుగారు

ఈ నెలవరలో పిటిషనరు ధర్మ కాకి అయ్యగారి కేర

దగ్గరవాడు (గామ కాపురమును మానభావ చేతువలె సాహ

జు 11.9-20 తేదీన వాయిదావిలుచ్చి (సాంకేతికోటు తాలూకా

కాకి కావట్ల కొనగంటలకు సక్సెషన్ సర్టిఫికేట్లు నిమిత్తం

పిటిషను దాఖలు చేయుగా 29.11.28 వాయిదా అయివున్నది.

ఎవరైనా ఆక్షేపణలుత్పన్నయెడల అసోసేట్ కోర్టుకు

పోవడం అయి తెలియజేయవలెను.

పిటిషనరుకడకు వీధకు,

పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణగారు.

మాక్సిలన్ అందుకం వెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంకాకొరెట్ షా ఇంగ్లండు)

నార్త విచ్ రోడ్డు మదరాస్

ప్రకృతి వాచకములు

ఈ పుస్తకములను వ్రాసినవారు ముంబాయి దివాన్ బహదూర్

కృష్ణమాచార్యులు గవించిరి. ఆంధ్రమండలపు ఉపాధ్యాయులు

ముగ్గురు వీరిని తెలిపించిరి

మొదటి పుస్తకము ... .. తయారగుచున్నది

రెండవ " ... .. 4 అనాలు.

మూడవ " ... .. "

నాల్గవ " ... .. తయారగుచున్నది.

ఐదవ " ... .. "

(వక్రతీకాస్త్ర ప్రథమాంశములు (సారంభ తంతులనుండి

కాలారంభ శిల్పకళయనని అనేక విభాగధికారుల అభిప్రాయ

ము, ప్రతినిధులను పిల్లలు సాధారణముగా వాడుచుట్టుకల్ల మారు

యంత ప్రకృతివిజయములను వాచకములందు విశదముగ చదివి

నవాటి ప్రకృతియందు ఎవ్వరైనా దృఢభావమున అందరకు తెలిసిన

విషయము. ఈ పుస్తకములందు సారముల చదివిన వా

లందరు ప్రకృతిని వరిశించుటకును నోరతేసి దేశముల విషయమై

సమయకొనవలసిన తీరును బాలరకు బోధకమును.

బాలరామాయణము, అ. మాధవయ్యగారిచే వ్రాయబడి

నది, ఇందున రాజామహాభక్తక నులభకవన తెలిసి వ్రాయ

బడినది. ... .. 12 అనాలు.

బాలసిరి పుస్తకము అ. 8 0

అసంతృప్త గవర్నరు మెంటు (టెయినింగ్స్) (కథా

నోపాధ్యాయుల వై. యస్. మానమరరావు బి. ఏ., యల్. డి.

(వాసినిది, కామర శేషయ్యకలసిని నిలిబోధములైన కథలు

యందు వ్రాయబడియున్నది.

రవీంద్రనాథ టాగూరు రచించిన కథలు అ. 8 0

మహావియని జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన రవీంద్రనాథుడు అ

గాభిభావలో రచించిన కథలు, వ్యవసాయమును భావము

భావము అంధ్రమండలమున చేరువవైన కథాధారా దివాకర్

దివకతి కాస్త్రులచే అంధీకరింపబడినది.

6 వ కూర్పు కేట్లా గు ఇ నాం

మాతే తయారగు పుస్తకాల కనుమము, వై కాంగ్రెసు

లు, యినిపేషన్ కంపులు, నీలము, పచ్చము, తెలుపురాము

ప్రతిరామున్ని 64 పేజీలతో గారంటీగా వంపబడును. నువ్వు

మాది కృత్తిలేనివో సాక్షిము పుచ్చుకొని 3 నిమిషాలలో వండి

నవైము వాడగుపొడవెదను.

పి. గోపాలస్వామి శెట్టి అందునన్,

సెంటు లామన్ మాంటు పోస్టు.

Saint Thome Mount P. O.

శాసన సభల ఎన్నికలు

భారత శాసన సభ

సంయుక్త రాష్ట్రముల, భారత శాసన సభల ఎన్నికలు

నాగపూరులో ప్రచారము

ఎన్నికల తేదీలు సమాపించుచున్నవి. నాగపూరులో (తహశీలు ప్రబలముగా నున్నది. నాగపూరు క్రైస్తవ సంఘము వారి ఏర్పాటు ప్రకారము నాగపూరు ఛాటర్జి నువోజులో బహిరంగ సభ జరిగింది. ఆ సభకు యూరోపియనులు ఆ స్థాయిండి యనుతాను (దామినెల్లె యూరోపియనులు) రాతేరు. మిత్రవాద స్వతంత్ర పక్షములవా రువ్యవసాయ దొరకనమువారికి సహాయము చేయక తప్పక. ఈ రాజకీయ సంస్కరణములచే ఆనుసరింపవలెను. అని నడిపిరి. స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధి బారెస్టరు అధ్యక్షుడుగా రువ్యవసాయ స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును గూర్చి ఖచ్చితపరచును నోంకిరి. ఈ పక్షానుసారము సభ్యులు కొంతగా నాలకించి అభ్యంతరముగారి పోటీదారుడను రావలసినదని ధోవాలిగా రువ్యవసాయ స్వరాజ్యపక్షము వారు చేకూర్చు ఆరాధనము జరిగింది. ప్రజలను కష్టములపాలు చేసిన నుడిపిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల భూస్వాముల ప్రతినిధి రాజా ఆరవరపాలసింగుగారు భూస్వాములను ఓటయలచే భారత శాసనసభకు ఎన్నుకొనెడిది.

ఎన్నికల గూర్చి యిండియా గెజెటులో ప్రకటనము దివాను బహదరు మోవల్ల రామచంద్రరావుపంతులు, కె. వేంకట రమణారెడ్డి, కె. సదాశివ భట్టు, చాటి సత్యుడు అట్లు బహదరు సాహెబు టిలీ, శర్ గార్డను ప్రజలు, హరిశ్చంద్ర పట్టాచారి, బహుశాహను మెహతా, జి. ఎం. బి. భూర్జీ, మహమ్మదు యిబ్రహీము శాను, నేటు కస్తూర్భాయి లాలాభాయి, కల్లులు శర్ హెన్రీస్టానయ్య, ఎం. సమితుల్లా ఖాను, నేటు గోవింద దాసుగారు భారత శాసనసభ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరని యిండియా గెజెటులో ప్రకటించ బడిన.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా ఎన్నికలు
స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్వహించగారికి 1847 ఓట్లును దాక్షిణ్య పార్టీ గారికి 609 ఓట్లును వచ్చినవి నిర్వహించగా రెన్నుకొనబడిరి. బాటియూబాది బి చక్రవర్తిగారును మితవాది రాజుబుక్షి కాలాగారును వంగరాష్ట్ర జాతీయ రక్త సంఘము వారికిల వంగరాష్ట్ర శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఎన్. ఆర్. దాసుగారు వీగిపోయిరి

స్వరాజ్య పక్షమున గౌరవతీరాయిగారు నెగిరి వంగరాష్ట్ర శాసనసభకు కలకత్తా పట్టణాంతరభాగపు ఓటయల ప్రతినిధులుగా నిలిచిన స్వరాజ్యపక్షము అధ్యక్షి సర్వోత్తమ తీరాయిగారికి 1847 ఓట్లును, అధ్యక్షిలు జనరలును మివాద నాయకుడు సగు ఎన్. ఆర్. దాసుగారికి 291 ఓట్లును వచ్చినవి. ఈ ఎన్నికలు 19వ తేదీ జరిగినవి, దాసుగారు వీగిపోయెను. స్వరాజ్యపక్షము అధ్యక్షి యే నెగ్గెత్ (అ.వె)

బె. గాలు ఎన్నికలు

కలకత్తా, నం 22:—ను రేణ్డవంక ఘోషుగారు తెంగాలు భూస్వాముల తరపున స్థానిక శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరికి 127 వోట్లును వీరప్రత్యర్థి యగు తరదెందులూకర్తి గారికి 7 వోట్లును వచ్చెను.

తూర్పు తెంగాలు మహమ్మదీయ యోజక పక్షమువారు మాలవీ అబ్దుల్ కరీముగారిని ప్రేమకొన్నిన కెన్నుకొనిరి. వీరికి 188 వోట్లును వీరి ప్రత్యర్థి యగు కె. అహమ్మదుగారికి 50 వోట్లును వచ్చెను.

మంత్రి వర్గమువై నమ్మకము లేదు

రాజమహేంద్రవరము బ్రాహ్మణేశ్వరుల తీర్థానము రాజమహేంద్రవరమున జరిగిన బ్రాహ్మణేశ్వరుల బహిరంగ సభలో “క్రాంతిమంత్రివర్గముపై మాటనమ్మకము లేదు” అను తీర్మాన ముమోదించబడినది. అని రాజమండ్రి నుండి సభ్యుడు కందుల లక్ష్మీకవిగారు తలెత్తారనెడిది.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

కార్మిక పక్షమువారి ప్రచలనము

కార్మిక గాన ఉత్సాహముల అధికారని ఆయన అధ్యక్షులు ప్రచారము చేసిరి. బానిస నిజము గాదని ప్రకటించుట తన కెట్టి సంబంధము లేదని ఆయన తెలియజేసెను.

ఒక తెంగాలని ఇంకోక తెంగాలై పురికొల్పుచున్నారని కార్మికులు తమ యువశ్యాశ్రమను తెలియజేసిరి. ముఖ్యముగ ఈ ఎన్నికలలో ఆపారముగ నున్న దనిరి.

కర్ణాటక గాన ముంజుల శెంతమూర్తము అంగీకరించ లేదు. ముంజులను విధించుట గూడదని ఖండించి, మేముండి ధనము మీద వచ్చును లేదు పర్యావరణము విధించరాదని కృత్రికరీ చిరి. వచ్చినంతవరకు ప్రతిదమ్మిదీ ఉన్న యునును తగ్గించుట తప్పయోగించెదమనిరి. ఖర్చు చేయమనిరి.

యూరపు అల్లకల్లోలముగ నున్నపుడు మనము అంతరాత్మమును మార్చుకొనుము కలంజేయుట మనవిధి. స్వమణి ప్రితుల నేర్పించువలె ననిరి (ప్రభావామాత్యుడు ముంజులు అను విధించుటతో ప్రారంభించిరి. కార్మిక పక్షమువారి నేటు, లేన ఓడించుటకు అశ్యాశ్రమముగ లిఖించుటకు వారును, కన్న రేణ్డవులును ఏక మునున్నారని ఆర్థరహేంద్రకృ గారిరి. చాలమంది సంరక్షక పక్షాని గూడదనుచున్నార.

శెడలి చాంబరేనుగారు, లాయెడ్ బార్లిగారి 17 వ తేదీ ప్రసంగము ఆయన చేయిరిగది గాదనిరి.

జవేయీ నేకరేణ్డవులు వట్టుకొనుట మని తమ నైపుణ్యమును చీల్చి కేసి ఇం కోకెట్టచే తమ కార్యమును సాధించదలచి రని తెలియు చున్నది.

జర్మన్ బాటియూదుల ఆసమ్మతిని తెలియజేయు తీర్మానమును నేడు చర్చించెదరు.

సామాజ్య సంఘ

ఇదివరలో మనము భారత దేశ వస్తు సంపద సభివృద్ధి చేయుటకు తోడ్పడలే దని భారత దేశీయులు అసంతృప్తి చెందిరి. ఇండియాలో ముడిపెట్టులను ఇండియా నైటిస్ ముక్కు ముఖాన కాఖవారే ఎత్తుక లాభకరముగ పరిశోధన జేయుట రిరి.

కన్యకావలెను

ఉత్తమ పుష్కరిక పరిశుల నిచ్చి. నెలకు మూడువందల వరకు మానముగ యొక 21 సంవత్సరపుకైకి పుష్కరిక, పాక్షి, పాణియన, గౌరవము కైకి సంసారములో చేరిన విద్యావైపు నిపుణులు, యెడిగిన కన్యకావలెను,

అడ్రెసు:—నర్తము
c/o ఆంధ్రపత్రికా ఎడిటరు, పాట్లబాక్సు నెం 212, మద్రాసు

Rolled Gold Bracelet Watch

రోల్డ్ గోల్డ్ బంగారు బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మోస్తరు చేతిగడియారము)

ఈ గడియారము మంచి దృఢమైన సామానులతోను, ఒక అంచుమైన చిత్ర కనులచేత తయారుచేయబడినది. చూచుటకు హెచ్చుపర గల; తీరు రమణకర కనబడును. సరి

యగు గంటకు చూపు మంచి గడియారము. స్త్రీ పురుషులు దీనిని చేతిలో ధరించుటకు చేతికి బంగారపు ఆభరణము వలె అందముగా నుండును. గడియారము మొదలు చేతిగొంతు వరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్యాంటిట్టు బంగారుతో చేయబడి సంతులన అలలు బంగారపు గడియారమువలె నుండును. బంగారు వస్త్రము 2 సంవత్సరముల పూచీ ఇత్యులము. ప్రింగ్ చేతిగొంతును అయినందున పెద్దచేతులకును, చిన్న చేతులకును, ఈ గడియారమును ధరించుకొనవచ్చును. అందమైన కట్టుబాట్టుతో ప్రతిగడియారము ఉంచబడి యుండును.

రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను బ్రేస్ లెట్ గాలునుతో ధర యా 8-0-0

4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యియ్యబడును.

లండన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం. 328, మాంటురోడ్ మద్రాస్.

మిత్రమండలి సయోధ్య

రాజీకుదురుట

మరాఠులు వట్టి సట్టును వదలుట

లండన్, నవంబరు 22:— రాత్రి 8/35 మిత్రమండలిలో రాజీనామా చేయుటకు పరాసు లెంతయు సరిపించుచున్నాడు. లేనవో వీరితో సయోధ్య చేయడే తయారైనది. కాని ఈ ఉత్సాహము తియ్య భంగమైనది. ఇతడు మరల ఇట్టి విషయముకడ రాక మానెను. వచ్చినపుడు మరల జర్మనువై విధించబడిన ఆపరాధ మున గూర్చి యే రిక్షపుటలు జేసెను. గ్రేటు బ్రిటనులో సభ్యులను నిలుపుకొనుటకు రా గొంతయు స్వార్థత్యాగము జేయవలసి వచ్చెనని పరాసులు విచారించుచున్నాడు. పోయింకేరు గారి రాజకీయ దౌర్బల్యమునకు ఆయన మిత్రులు, రాజకీయ శత్రులు ఇతడును ఆశ్రయించుచున్నాడు. పరాసులు లొంగుట చాల అవమానకరమనియు, శాస్త్రేంద్ర గో ఇంక న్యూ నెత్ ఎన్నుదును పరాసులు లోబడలేదని అండకటార్డుగారు వదించిరి. ఏదోనైకి నిరోధము లేదని జెప్పుటకు ఏదో రాజీనామాచున్నాడు. అంతయిగాని పరాసుల హక్కులకు భంగమేమియు రాలేదు. ఆరవరమగవో వారివ్వము వచ్చినట్లుల వారు ప్రరర్తించుటకు అధికారమును తెల్పుకొనియున్నాడు. మిత్రమండలి హెచ్చుకన జర్మనులు లక్ష్యము చేయలేని జర్మనులు తమ లాభములను కామే పొడుకేసికొనెదని ప్యారిసునుండి ప్రెస్బుర్గ్ గారి విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

మిత్రమండలి లేఖలు

జర్మనీకి బంపిన లేఖలవరకులకు మిత్రమండలి ప్రభుత్వము జారందరును అంగీకరించిరి. సైనిక మరేలనములను అట్లు లు బయలుపేరుట అసత్యమని ప్రభుత్వ లేఖయందు తెలియజేసిరి. సైనిక మరేలనములను మరల ప్రారంభించుట తరసరమనిరి. జర్మను అధికారులుగాని ప్రజలుగాని మరేలనవాదీయలకు ఆమోదములను కలంజేసిన అత్తుడు తీసికొనవలసిన చక్రమునుగూర్చి ఆలోచించెదమనిరి.

రెండవ లేఖయందు జర్మను యువరాజునుగూర్చి జర్మను లిచ్చిన అభ్యంతములను అంగీకరించిరి. యువరాజు ఆగమము వలన జర్మనీలోను, విదేశములయందు చిహ్నము కలంజే మావపు. అట్టితరీ ఆవసరమగు చర్యను మిత్రమండలి తీసికొనవలసిరి. మిత్రమండలి జర్మనుల ప్రేమానిక ఏర్పాటులనుగూడ పరిశీలించవలెననిరి. జర్మనులు తోడ్పడవలె ననిరి.

హెరికుగారి ప్రకటనము

అమెరికను రాజువారి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— పరాసులు ప్రత్యేకముగ కామే చక్రము తీసికొన్న మిత్రమండలి సయోధ్యకు భంగము కలుగుననియు మిత్రమండలి మాట విశ్వ స్వతంత్రించి పనిచేసేరే గ్రేటు బ్రిటను తన ప్రతినిధులను రాజు వారల సభనుండి ఇంటికి తిరిగి వచ్చి చేయవలయు జేయవలసి వచ్చునని క్రూరపువు తెలియజేసెను. ఇంటివారలనుడ బ్రిటను తోనే ఏకీభవించెను. తుదికు పరాసులు లొంగిరి.

రషియాలో క్రైస్తవ క్లిష్టావరము అడుగంటుచున్నది. తిరగ మరగుతర చాల మానసికాడై నాడు. వీరిని ప్రభుత్వము వారు కనిపెట్టి ఇతని ప్రకర్తనమును రహస్యముగ కనుగొనుచున్నాడు.

పాలాట జేకేయన పరిశోధనము జేయుటకు అనుకూలము జేసెనని 14 సంవత్సరముల 9 మాసముల ఖయిదు 12000 దోలరుల జరిమానా విధించబడినది. ఇతని తోపాటు 8 ముగ్గురికి ఒక సంవత్సరము నంకి 9 ములకు ఖయిదు జరిమానాను 500 నుండి 12000 దోలరుల వరకును విధించిరి.

యూనై టెడ్ ప్రేమ్యువారి ప్రేమానికరమును అభివృద్ధి జేయవలె నుచున్నాడు.

నవంబరు 14 తేదీకి పూర్వము అమెరికను క్రత్తి 8869000 జేల్లంగింబలు తీయబడినది.

రుధిరోద్ధారి సంస్కారం కార్తికమాస బృ, శనివారము

గ్రంథపరిచయము.

ఈక్రింది గ్రంథములను విమర్శనార్థమై మా కార్యాలయమునకుఁ బంపిన గ్రంథకర్తలకును గ్రంథప్రకాశకులకును కృతజ్ఞతాభివందనములను తెలుపుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

సమ్యాహము. — మచిలీపట్టణ వాస్తవ్యులను విభ్రాంత సమ్యాహవిద్యానిపుణులు నగు ప్రొఫెసరు కే. ఎస్. గిరిరావుగారి సోదరుడును సమ్యాహ విద్యాపారంగతుడును ఏలూరునగరాధ్యక్షుడు నగు ప్రొఫెసరు కే. ఖర్ గారు వ్రాసిన యీ గ్రంథమును కృతజ్ఞతతో నందుకొని సాంత్ముగా చదివితమి. కే. ఖర్ గారి ప్రజ్ఞావిశేషమును గూర్చి ప్రకటనలు ప్రతికలలో పలుపురు చూచియే యుందురు. సమ్యాహవిద్యాప్రాశస్త్యప్రారంభాదులను గూర్చి కే. ఖర్ గారి గ్రంథమున బాగుగా వివరించిరి. సమ్యాహవిద్య సభ్యునిపై గోరువా రనుసరింపవలసిన నియమములను సమగ్రముగ తెలిపిరి. గాన నెల్లవారు నీ గ్రంథ సహాయమున స్వయంకృషివలన నీ విద్యలో పాండిత్యమునుబడసి తాము బాగుపడుటయే గాక యితరులకు సాయము చేయుటకు గూడ సహకారము కలదు. దీనికల రెండూరూపాయలు. వలయు వారు ప్రొఫెసరు కే. ఖర్ గారు, మెన్మెన్మెన్ ఏలూరు ఆది వ్రాయవలెను.

చోరశిఖామణి. — శ్రీయుత చిల్లరగి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడి శ్రీయుత అద్వైత లక్ష్మణస్వామి నాయుడుగారిచే సరస్వతీగ్రంథమాల 12-వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడిన చోరశిఖామణి, యను నవలను సాంత్ముగా చదివి చాల సంతసించితిమి. ఇందు సుందోభకరములును నదృశ్యములు నగు కల్పనలు చాల గలవు. శైలి వృద్ధుడుధురము. ఇది అపరాధపరిశోధకనవల. వెల ఒకరూపాయి మాత్రమే. వలయువారు సరస్వతీగ్రంథమాల, రాజమహేంద్రవరము అని వ్రాయవలెను.

శ్రీ వాసుదేవ శతకము. — పింగళి వెంకటనర సయ్య బాగల్లమాడి వెంకటసుబ్బయ్యగారచే వ్రాయబడిన యీ శతకము నందుకొంటిమి. పద్యములలో కవితాధార బాగుగా విదితమగుచు భక్తిరసభరితమై యున్నవిరున్నది. వెల నాలుగణాలు. వలయువారు శ్రీ రంగనాథ బుక్స్ డిపో, పరమపేట, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

జయసేన. — ఈ నవల తిరుపతినివాసు లగు డాక్టరు స్వ. ప. రామకృష్ణనాయుడు గారిచే వ్రాయబడినది. దీనిని మా. రామకృష్ణకవి గారు పీఠికను వ్రాసిరి. దీనివెల ఒకరూపాయి. దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. మా అభిప్రాయమును ముందు తెలిపెదము. వలయువారు మెన్మెన్మెన్ రామగోపాలు అందు కో, తిరుపతి, చిత్తూరుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

జేబుస్పీచీ. — పింగళి నాగేంద్రరావు గారిచే వ్రాయబడిన యీ నాటకమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఈ నాటకమును గ్రంథకర్త అనుమతి లేనిదే యెవరయ ప్రదర్శింపగూడదను రక్షాబంధము మొదటి పుటను తిరుగవేయగనే కంటబడినది. ఇది హాసుమంతరాయగ్రంథమాల ద్వితీయకుసుమము. దీనికి నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు రుపోద్ఘాతమును వ్రాసిరి. ఇది యిదివరకు కృష్ణాప్రతికలో ప్రకటింపబడి యిపుడు గ్రంథరూపమున వెలువడినది. ఇందలి కథాభాగము శివాజీచరిత్రము. దీని గూర్చి మా అభిప్రాయమును ముందు తెలిపెదము.

మాక్సిలన్స్ తెలుగు కాపీపుస్తకములు:—

ఈ కంపెనీవారి 1, 2, 3, 4, 5, 6 సంబంధ తెలుగు కాపీపుస్తకములు మా కార్యాలయ మలంకరించినవి. ఇవి విద్యార్థులకై అక్షరతరగతి మొదలు పెద్దతరగతివఱకును ఉపయోగపడునటుల చక్కనిరూపాంతరము ద్రింపబడినవి. ఒక్కొక్క కాపీపుస్తకము వెల 0.1-6 వలయువారు. మాక్సిలన్స్ అందు కో, నార్తవీచి రోడ్డు, బాన్స్ లోక్, మద్రాస్ అని వ్రాయవలయును.

మల్లుతానులమహాసభ. — ఇది యొక ప్రహసనము కృష్ణాస్వదేశీ ముద్రాక్షరశాలవారిచే పరిమరింపబడినది. ఇందు పల్లినదేశములనుండి విసుమతియగుచున్న వస్త్రమునుగూర్చి వింతయైన యుపన్యాసము లాయాతానులచే పలికించబడినవి. వెల 0.0-6 పండ్డెందు ప్రతుల వెల 0.4-0 నూరు ప్రతులవెల 1-12-0 వలయువారు. కృష్ణాప్రతిక మచిలీపట్టణ మని వ్రాయవలెను.

స్మృత శారీరము. — స్మృతశారీర మను వైద్యగ్రంథమునకు ఆంధ్రమున పండిత తి. ప. రామానుజస్వామిగారు తాత్పర్యము వ్రాసి ప్రచురించిరి. ఇదివఱకు రెండు సంచిలు ప్రచురింపబడినవి. ఇయ్యది మూడవ సంచిక సంస్కృతమురాలి వైద్యుల కత్యంతోపయోగముగా మూలము నుదాహరించుచు సామన్యము గూడ నర్థమగునటుల తాత్పర్యమును రచించి యున్నారు. ఇందు శరీరమునకు సంబంధించిన విషయము లనేకములుగలవు. వైద్యము చేయువారలకై గాక శరీరకాస్త్రము నెఱుంగగోరువారు కూడ తెప్పించుకొనవచ్చునట్టి వెల చందాదులకు తపాలాఖర్చులతో సహా 0-8-0 ఇతరులకు తపాలాఖర్చులు గాక 0-10-0. వలయువారు వైద్యవిద్యానిధి తి. ప. రామానుజస్వామిగారు, ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠాధ్యక్షులు, రామ తీర్థము, విశాఖపట్నము జిల్లా అని వ్రాయవలయును.

ముక్తధార. — ఇది శ్రీ రవీంద్రనాథ ఠాకూరు మహాకవివరచితము. శ్రీయుత కొప్పర్తి నారాయణమూర్తి బి. ఏ. ఎల్. టి. గారిచే ఆంధ్రీకృత మయిన నాటకము. వెల పండ్డెండ్డణాలు. ఇది సాంఘిక రాజకీయ నీతి మతవిషయప్రబోధకమగు నాటకరాజము. వృద్ధుడుధుర మగు శైలిలో వ్రాయబడినది. మహాకవి రవీంద్రనాథ ప్రణీతమనుటచేతనే గ్రంథపాఠస్థ్యము స్పష్టమగును. ఆంధ్రీకరణమునందు నారాయణమూర్తిగారు చాల శ్రద్ధను చూపి రనుట కెట్టి సందియమును లేదు. ఇందు రచనభాగమే విస్తారముగా నున్నది. ద్వితీయకుసుమమును బహుకొద్దిగా నున్నది. నాగపట్నము సబుజిడి కే. ఎస్. రామస్వామికృష్ణగారి గ్రంథమునను చింతాదీక్షితులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ఆంధ్రమునను వ్రాసిన పీఠికలుగూడ నిందు పొందుపరుపబడినవి. యీ పుస్తకమును బడయగోరువారు, సంపాదకుడు, పినాకిని ప్రతిక, అనంతపురం అని వ్రాయవలెను. వెల 0-8-1.

శబ్దబ్రహ్మయంత్రము (గ్రామోఫోను)

(కీ|| శే|| కొక్కొంగి వెంకటరత్నము పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది)
సీ. భువనంబులెల్లను బొజ్జకుం దుండుటఁ దల్లికఁ జూపు మాధవునిభంగిఁ బరంగంగఁ దెఱవోయ ఫలకంబులం బూను బ్రహ్మవైఖరి వ్రాయు బహుముఖముల; సర్వజ్ఞుచందాన సంగీతముం బాడుఁ, దాళ, మృదంగ సద్ద్యములు నిగుడ; మూర్తిత్రయైక్యమై పోయబ్రహ్మ మనంగ, నానందమొందించు నందట నోగి;
తే. గీ. నరయ గాంధర్వవిద్యయం త్రాకృతిగను వెలయు సాక్షాత్కరించె నా వినుతఁ గాంచు శ్రేతముఖాశీర్వాద స్పృష్టిచిత్రపుజగ మనంగఁ దనరు శబ్దబ్రహ్మయంత్ర మహాహ!

మునురు

[భమిడిపాటి రామస్వామయ్యగారు]

నాజాతుమేని వెన్నలనీటు. లిగురఁ జారుకు పెండలఁ జిక్కి గుక్కి కళదక్కు ముద్దుగూతును నేలపాలిని గాంచి, వర్షరకాంత భానమునందు వగచి తనమునుంగునఁ జేర్చి తాపంబు నార్చు చున్నదో యన్నట్టు లున్న దిముసురు! పిల్లలవైఁ బ్రేమ తల్లిదండ్రులకు; సతులవైనఁ బ్రేమ పతులకు, మొందు; ప్రేమింపలేకున్న హృదయంబు బండ! గోడలు బసరెక్కఁ, గొలను లింపెక్కఁ. జివురులు నిక్కఁ, బచ్చికలు కైవెక్కఁ, వెచ్చనముగదులఁ జోచ్చిదాగొనగ, చలిగాలి యింటికప్పుల హోరువెట్టి తలుపుల మూయింపఁ దనలఁ గంపింప, పాలములపండువై పుత్తెంచె ముసురు మునురునం దానందమును జాలఁగలదు. పుత్రు లార్జించి సుప్రార్థ సౌఖ్యమునఁ జేలుచు దనకెంతో మేలునుగూర్చు, గోరికలేక, నెక్కుడువెచ్చనైన గదిలోనఁ బ్రక్కవైఁ గంబళిలోన భక్తితో చేవురి భజియించుచున్న మునుసలిసంతోషమును మెచ్చగల్గవై వర్షమొలైనఁ దా వర్షించుగాక; చలిక క్రియంతోఁ జరియించుగాక! పూరేకుఁ జెక్కుముద్దియఁ దనదు కాఁగిటఁ జేర్చి, జగంబును మఱచి, ప్రేమంపుఁబల్కులఁ బ్రియమారఁ బల్కువయసుకానికీ సౌఖ్యపదవి వేటున్నె— వర్ష మొలైనఁ దా వర్షించుగాక; చలిక క్రియంతోఁ జరియించుగాక! కాలంబు, దేహంబు, గన్తంబు నైనఁ దెలియక, వానలం దలయక నాడు, బాలంబు సంతోషవార్ధిలోఁ జేలు,— వర్ష మొలైనఁ దా వర్షించుగాక; చలిక క్రియంతోఁ జరియించుగాక! సతి నెడఁబాసిన పతివైన, లేక, పతి నెడఁబాసిన సతివైనగాని, భరియింపరాని దీ పాపంపుముసురు! చలికి వారలవైన చలము సాధింపు నల్లెరువై బండివడక కాబోలు! అందఱకును జేవుఁడైన సౌఖ్యంబు నీయఁగా నేరఁడే యేమొ యాజగతి! పేదవారలవై పిడుగు, వర్షంబు; వారిలోలిటి జన్మపాపఫలితంబు! పురవీధులందుఁ గప్పకొనఁగలేక, జలిపటిపోయి, చేతులు గాల్చు గొయ్యి లైపోవ, హృదయాన శతిరూఢిపడుమఁ, బనిచేయకున్నచోఁ బడుండలయు ననుభవించె వర్ష మునఁగూడఁ బాటు పడుఁ గన్తజన్మని బ్రదుకు నీక్షింపు! లైటు, నింటను, నొక్కపగిది నీరములు నిందుకొనగ, కూడు వంతును వాని పేదయిల్లా లెంత విసుగుజేసనము నీర్దుచున్నదో దాని నీక్షింపుమదిగా! అందఱకును జేవుఁడైన సౌఖ్యంబు నీయఁగా నేరఁడే యేమొ యాజగతి!

ఈ గ్రంథమునందు, ప్రాచీనకాలపు అనగా క్రీ.పూ. 800 సంవత్సరములకాటి భారతదేశంపదలును, ఇటీవలిచరిత్రయందు ప్రసిద్ధిపొందిన, చంద్రగుప్త, అశోకమహాచక్రవర్తుల సామ్రాజ్య వైభవమును, ఆంధ్రుల విజృంభణమును, గుప్తవంశమునాటి భారతదేశ విజ్ఞానసంపత్తియు, మహమ్మదీయచక్రవర్తుల పాలనమును, అగ్రురుచక్రవర్తి భారతదేశము దిరుమతములవాణకిని సామ్రాజ్యత్వమును పెంపొందించి సంస్కరణమొనర్చి జాతీయత నెర్పయించుట కొనర్చిన ప్రయత్నములును, మహారాష్ట్రపతాకముల క్రింద జాతీయతో దృఢీభవమును, ఈస్టిండియా, అంగ్లప్రభుత్వపాలనములను ఇందు వివరింపబడెను. ఆధునిక భారతదేశమును గురించిన భాగమందు, కంపెనీ పరిపాలన క్రింద, "గ్రామ పరిపాలన" పద్ధతి నాశనమొనర్చబడెననియు, అనేక శకములనుండియు భారతదేశము అత్యంత సంపదలతో దులదూగుమందుటకు ఈ "గ్రామపాలన" పద్ధతియే కారణమనియు నుచితిముగ వివరింపబడెను. తాము భారతదేశమునకు కాంతిరక్షణల నొసగితిమని కొందరాంగ్లేయులు పల్కువచనములకు ఈ గ్రంథమునం దిట్లు ప్రత్యుత్తరమొసగు "ఇతరులచే నొసగుబడి, కాపాడబడు, కాంతిరక్షణలు, సంగ్రామముకంటె గూడ, (జాతిని) నీతిభావ్యామైనదానిగ నొసర్చును. అట్టి దానిని (జాతి) తన కవమానముగ మనస్సునందు పరిగణింపనియెడల నాజాతి మరణించినదని చెప్పవగును." ఈ గ్రంథమునందు, బ్రిటిషు పాలనమువలన భారతదేశమున పైకొనిన దాశ్చర్యము ఘోషముగను స్పష్టముగను వర్ణింపబడెను. భారతజాతీయ ఋణమును అపారమగు నైతికదుర్వ్యయమును దెలుపుడెను.

లలిత కళాలాలనము

[కాశీభట్ట కృష్ణరాయ శాస్త్రి గారు]

(గతసార్వత్రికసంఘము తరువాయి)

కళా వేదాంతము

“ఏతర్కాలతోనూ సంబంధం లేకుండా దర్శించి భవ్యమై ఇతరులకు కూడా ఆ సత్వాన్ని ప్రదర్శించి వాళ్ళను భవ్యులను చేస్తుంది” అని వ్రాసిరి. ఆ సందర్భమున నున్నది యంతయు బాగుగ నేయున్నది. కాని సంకయము లేకపోలేదు. ముత్తి ముందా కారు ముందాయన్నట్లు భవ్యులైన యితరులకుఁ బ్రదర్శించునా కాక భవ్యులు గాఁగల యితరులకుఁ బ్రదర్శించునా? ఏరీతిఁ బ్రదర్శించును. అప్పుడెవరెవలయును. సాక్షాత్కార మనుటయు ననుకరణమే. అదియే మధ్యతరహాస్యము. పారమార్థికా త్మసాదర్శనము తప్ప మిగిలిన యనన్య లన్నియు ననుకరణములే. ప్రదర్శన మనుకరణమే. భావవ్యుత్పత్తి నరయ ననుకరణవాదమే నిలుచును. సృష్టివాదము నిలువదా? అదియు నిలుచును. ఎట్లు? అనుకరణ మేయగుట.

“చమత్కారగ్రహము”

“చిత్రలేఖనము వర్ణరూపక ప్రకృత్యనుకరణము, కావ్యము శబ్దరూపక ప్రకృత్యనుకరణము, గానము నాదరూపక ప్రకృత్యనుకరణము... అని యరిస్తాటిలు నిర్వచించెను. అది యెట్లుండె ననఁగ వెనుకటి కొక మూర్ఖుడు, శ్రీకంఠము శ్రీకంఠమే, చాపకంఠము చాపకంఠమే మధ్య యీ పాకారిగాఁ దెవడయా అని యడిగెనట్లు, అని వ్రాసిరి. ఎంత యాగ్రహము. రూపకప్రకృత్యనుకరణ మని వెత్తుసారులు ప్రయోగించుట చేఁగదా యాగ్రహము వచ్చెను. పాకారిగాఁడి ప్రశ్నము పూర్వపుదానిలో లేకున్నను దదాశేతక మదియు వ్రాయించినది. కాక యూరకుండునా? శ్రీరావుగారి నిర్వచనము చూతము. “రసాత్మకం వర్ణించిత్రం, రసాత్మకం నాదం గానం, రసాత్మకం శిలాశిల్పం” అను వారినిర్వచనముకూడ శ్రీకంఠవాదాగ్రహాపకంఠలంతముకాదా? “గణిమిధ్య పలాయనమిధ్య” అనిన యాగ్రహమునట్టిదే. ప్రతివ్యాసమునను సత్యము గ్రహింపవలయునని కోరుచునేయుండిరి. శ్రీరావుగారు సత్యమునే చెప్పుచుండిరా? ఇతరు లసత్యము చెప్పుచుండిరా? ఈ ప్రార్థనము లతోఁ బనియేమి? లోకమే శరణ్యము.

సిద్ధాంత సిద్ధి

శ్రీ అప్పారావుగారి సిద్ధాంతము తెట్టివి? వానివై నాయభిప్రాయ మేమియో వివరింతును.

“కళలు రసాత్మకములు” అని వారనిరి. నిజమే. కాని యనుకరణమున రసాత్మకత లేదా? ఏల? అనుకరణమున రసభంగములేదు. “నుఖముఃఖాదిభావ విశేషములను బ్రదర్శించును” సత్యమే. “వస్తువును సాకల్యముగఁ జూపించుడు” అనిరి. వస్తువన బాధివమని యర్థమా? అట్లుగనో సమ్యక్తియే. భావము లనుగూడ వస్తువులు గలను. “పుణివృత్తేజో వాయురాకాశ కాలదిగాత్మవనాంసినవైవ” అని తర్కగ దిత మైయున్నది. కొపమా? అంగులు ననియే యున్నారు. మక్కికిమక్కిగఁ జూపింపడని శ్రీరావుగారు రనిరి. దేనిజూపింపడలయనో దాని మక్కికిమక్కిగఁ జూపింపఁ బ్రయత్నించును. చూపింపఁగలిగినేని గృతార్థుడగును. కాశీమను సృష్టమగును. “యథామాతృ కానుకరణముకాదు. కాఁగూడదు” అని యని యుదాహరణముగ నొకయిల్లు దానిభాగములను జర్పించిరి. ఇంతకుముందే దానికే బ్రహ్మతర మిచ్చిరిని. అయినను నిటఁ జర్పింతును. ఏది వానిమనమున నప్పుడదెనో యదియే మాతృకయగును. దానినే యనుకరించును. మఱియు ననుభూతాననుభూతవిషయైక్యము గలదను కథలుగలవు. అవియు ననుకరణమే. ఒకతలవెండుక నరసి విగ్రహమంత వ్రాసివట్టును నేదియో యొకయుపాంగము నరసి సర్వాంగముందరముగఁ ద దంగిని నిర్మించినట్లును గథలు చెప్పుచు న్నివి. స మ సా్య పూర్తి య మ సంప్రదాయ మిట్టిదే. “జంబూధలని పకాని పత ని విమలేజలే । కపి కంపితకాభాభో । గుభుగుగుగుగుగుభు ॥

శ్లో॥ రాజాభిషేకే నుదహ్వాలాయా ।

హస్తామృతతో హేమఘటో యువత్యా ॥

సోహనమాగ్నేషు కరోతి కర్పణం ।

టంటంటటంటంటంటంటంటంటంట ॥

కావున నిత్యాలు అనుభూతవస్తు ప్రదర్శనాతి దత్త తాపరిత్యములు, అను కృతులే, ప్రదర్శించునది భావమా? అభావమా? భావమే యగునో ననుకరింపవలయును. అభావము ప్రద

ర్శియు కానేరదు. “దర్శిత మాలవస్తువున కీడువచ్చు ప్రతివస్తువును సృష్టించును” అని యనిరి. దర్శిత మన భావితమని యర్థమగునా? కాకున్న నన్యయముగాదు. భానార్థమే వక్రవ్యము. ఈడునప్పుట యన ననుకరణముకాదా? అనుకరింపక యాడగుట యెట్లు? “వస్తురూపమును మనస్ససంజే చిత్రించుకొని దాని ప్రకారము ఆయా శిల్పసంప్రదాయముల కనుగుణముగఁ ప్రదర్శింపును.” అని యనిరి. కాదనువా రెవరు? దాని ప్రకారమే శిల్ప సంప్రదాయానుగుణముగఁ బ్రదర్శించును. ప్రకారము, అనుగుణము, అను శబ్దముల యర్థమేమి? అనుకరణమేకదా? దాని కనుగుణముగ నున్నది యన ననుకరించుటయే కదా? ప్రకార మనుకృతి సిద్ధముకదా?

“ప్రదర్శించును” అను నొక్క పదమే పీరి కానందము కాజోలును. “భావ మెట్లుండినను లక్ష్యముచేయరా? భారత పర్వ మనుటకు మాటు భారపర్వతమని యనువాడు మా॥ తా॥ మారున్నఁ జాలు ననినట్లు “ప్రదర్శన” పదమున్న శ్రీ రావు గారికిఁ జాలును. ప్రదర్శించును. సృష్టించును. అను కరణమే. నిస్సంశయము. మీరు పరోక్షానుకరణవాదులు. “అను కరణము కాదు, మూల విద్యముకాదు” అనఁగా నుద్దేశ్య మేమి? అను కరణమే మాయావాదమువంటిది. భావమును గాదు. అభావమునుగాడు. “యథాదృష్టమే, భావనా పరిన ర్తితము” అను శబ్దములే యనుకరణవాదమునకుఁ జాలును. యథాదృష్టమనకృతి యనియే మావాదము. శ్రీ రావుగారును పరోక్షముగ దానినే వాదించిరి. “గుణవిశేషములలోఁ గొన్ని” అని యొకచో వ్రాసిరి. అట్లునటయే! ఇతరు లనుకొను విశేషములలోఁ గొన్నియో శిల్పి యనుభవించిన విశేషములలోఁ గొన్నియో? అర్థ మేమి? శిల్పి దేనిఁ జూపింపడలఁచెనో యా విశేషముల నన్నిటిని జూపును. లోపిం పఁ డు. అట్ల యి న చో స రి చే యుట యనునది శిల్పులకు లేదనవలసివచ్చునా? రాదా? కవివాక్యముల పరిచేయుటయే! గాయకులకు శ్రుతియే! సంగీతమపధి స, లు గ్రహించుటయెట్లు, దిద్దుట యన నేమి? పునరానందములేదా? బాధవాదము కావలయునా? తుడిక మేయగును. అట్లైనను భూతమును బ్రదర్శించినట్లు తెలిసికొనుట సంభవించునా? మత్తు గొనునా? అట్లైనచోఁ గోకిలికిల్పియగును. సురావుడు. వాడిన తందనపదములు గలవు కావున వాడుశిల్పియో? ఇంతయే! అనుకరణవాదులవై వైచిన “పోటోగ్రాఫు” ఇత్యాదు లిటువధ్యా హర్యములు. ఒడలెఱుంగని శివమా? కాదు. సంపూర్ణావస్థ యందురా? సంపూర్ణ మెట్టిది. యనిర్వచనీయము. ఏమియునుండదు. కళ, కలాభిజ్ఞుడుకలాభిజ్ఞతయంతయు నజియే. ఓంకలాత్పత్. ఇంకఁ బ్రదర్శన మెక్కడిది? “అంతారామయం జగ మంతారామయము.” “అంతాకభామాయనును” తత్వమే. అయానందము నిరవకాశము. సమస్తాకాశకాశ సంపూర్ణ నిశ్చల నిరుపమనిరవధిక నిశ్చేమ కలాదివ్యానంద నిపాన నితాంతాశంక రంగదమృతాంభోనిధియే. సర్వము కలమయమే. ఏమియునులేదు. ప్రదర్శక ప్రదర్శనద్రవ్యులేదు. కలాహంకలాహంకలాహం, గుప్తుచుప్, ప్రదర్శనావకాశముండెనా? అనుకరణమే. భగవద్గీతయు నదియే. సంకల్పసిద్ధియన ననుకరణమే. అనుకృతము గాకున్న లేదు. భావ మను యేర్పఱచి దానిననుకరించి తిరిగి యాభావ మున లీనమగుటయే శిల్పరీతిక. రహస్యము. అనుభూతకళ యనియు ప్రదర్శితకళయని విభాగించుట లెస్స. కావున ననుకరణమే. భావనాబల పరిలనము లనోన్మాదివాప్రబోధ ప్రబుధములు. అంశేషపదమును (Creation) సృష్ట్యర్థమున నుపయోగించి యాంగులను సమ్యుతింపజేయవచ్చునేమో కాని బ్రహ్మజ్ఞులైన (Spiritualists) భారతీయులను సమ్యుతింపజేయలేదు. భారతీయుల సమ్యుతింపజేయఁదగు పదమే వారికిలేదు. (Creation is art but imitation is not at all Art)

నేను నాంగముక నందును. కాని భారతీయభాషితమున ననలేను. అట్లే శ్రీ రావు గారు ను, అంతయు ననుకృతియే. సృష్టి, కల్పనము, ప్రదర్శనము మొదలగు శబ్దము లన్నియు ననుకారకములే. దైవత్వాను సంధానము మూలమై దాని ననుకరింప వలెదా? ఏల? మూలానుకరణమునగా దైవత్వానుసంధానమే. అను కరణమునకును సృష్టికిని బరిణతి యొక్కటియే, ఇంక నెందులకు వాదము? ద్వైతములో వారికిఁ గావలసిన తూపదములేదు. “ఈన్నది యున్నట్లు చిత్రించడు” అని యనిరి. శిల్పి తన యనుభూతిలోనున్నది యున్నట్లు చిత్రింపడని యర్థమా? కాక యితరమా? ఇతరమగునెడల నేను సమ్యుతింతును. అనుభూతి యన్నచో సమ్యుతింపను. భావములకు లోపము రాదాదు. “భావవిశేషాన్ని అనుసరించి” అని యనియే యున్నాడు. అనుసరింప కల్గును. భావవిశేష రూపమూలాను

శ్రీచెలికాని లచ్చారాయ స్మృతి

[చక్రవర్తుల సుబ్బరాయ శాస్త్రిగారు]

చం. వెలమలలోనఁ బుట్టుట భువిం విరివిం గని యున్నయట్టి యా । వెలమలలోనుగా యితనిచిత్రులిముందర నాగ నెందు ని । కృలియక మందియున్న చెలికానికులబ్బుఁ టు లచ్చరాయఁ డ । గలమగు చిచ్చు దా కొలిచెగా యెద నీకును నాంధ్రభారతీ!

* * * * * (దోమా వెంకటస్వామిగుప్తగారు శతావధాని)

ఉ. కొందఱురాజులన్న, దమగొప్పతనంబును లోననెంచి, నూరిండులుచెంతఁజేరఁ జనవీయరు; నిచ్చిన నాదరింప; రట్లుండగ నాదరించినను రొక్కమునీయరు; నీదుమార్గమా చందముగాక, శత్రువుల గర్వవిధములఁ బ్రోత్సహింపుచుక । డెందములందువారలు కడింగి నందముఁ జెందునట్లుఁ జే । ర్పిం దగఁజెంచుచుకొ నుకవివిశ్ర మనదగి మించియుంటి; విం । కం దగ్గనీడుమిమ్ముటనుగ్రుఱుతరమ్ముగ నీడురీతిగా । నిందలు శక్తివీండులను నెవ్వో కాం చగఁగి గీ ర్తివైభవా । స్పందిత చారిత్రుండయిన భవ్యుడు పితపురేంద్రుఁ డింకఁ జెం । పొందెడు తాదృశాధిపులు పుణ్యులు తక్కఁగ ; లచ్చరాజ్యుపా!!

* * * * * [చింతలపూడి శేషగిరిరావు గారు]

నీ. పోలవరపు గృష్ణ భూకాంతునిం గూడి భాషాభివృద్ధిని బడయఁబోతే? తిరుపతికవిఁ జేరి, త్రివర్చలు సల్పి కవిభాభివృద్ధిని గాంచఁబోతే? కొమరాజు లక్ష్మణాఖ్యునిఁ జేరి విజ్ఞాన చంద్రి కలిల వెద జల్లఁబోతే? కొనల్లె హనుమంతు ప్రాపు శేరంగఁ బోయి జాతీయతను బెంపు సలపఁబోతే? గీ. అకట! నూతొండ్లునిండె నటయ్య యపుడే! యాంధ్రభాషాసతీమణి నరసి బ్రోచు దాత లెన రింక? నింతయు భాత్రవాత! అఖిల గుణధర్మ! లచ్చరాయార్జనధర్మ!

కరణమే యనుడు. “రూపాన్ని మార్చి పునస్సృష్టి చేస్తాడు.” ఇట్లు నియమించుటకు వారికి సామ్యత్రయ మెక్కడిది? మార్చి చేయునో మార్చిచేయనో నిశ్చయమేమి? అసలు వస్తువనగా నేమి? భావమును బట్టి ప్రదర్శింపవలయుట ననుకరణమే. దౌర్వ్యకాముకునకు సూర్యుని యెట్టిదో మృత్యుకాముకునకుఁ గుబ్జయు నట్టిదే. కాకిపిల్ల కాకిమిదు. బుద్ధమూర్తిఁ ప్రపంచ మంతయుఁ బ్రేమించును. మనోహరకారణము నితఁడు గ్రహించెను. రాజాధి రాజొకచోఁ గావ్యనేత దర్శిద్రాతి దర్శిద్రునిఁ గావ్యనాయకునిఁ జేయుదురు. కావుననే దైవత్వాను సంధానము కావలసివచ్చును. మామూద్ధత్వ మనుకరణమే. “మానోవేగంబు దాని ఆకృతి రంభా ఊర్వశి మొదలైనవార్ల అందాని (మించునట్లు)... మనో హరంగా వుంటుంది, యనుటయు నట్టిదే. భిన్న రుచివలన మూలానుకరణమునకు భంగమురాదు. తప్ప “సాక్షాత్కరించిన రీతిగా చిత్రపువున వ్రాస్తాడు” అని వాకె యనిరి. ఇక వాద మేలఁ దాని రీతి వ్రాయుట యనుకరణముకానా? “నినలైన శిల్పి చేసేది సృష్టే.” అని యనిరి. కాదనువారెవరు, సృష్టియన ననుకరణమే. “భావాన్ననుసరించి” యని, యెన్నియో సాగులు శ్రీ రావుగారు రనిరి. భావానుసరణమే భావానుకరణము. అనుకరణమే సిద్ధమయ్యెను. ఇంక వాదమేల! ప్రత్యక్షముగ సంకరింప మినా? అదియు నగును.

ఎంతవాదము గావించినను శ్రీరావుగారు పరోక్షానుకరణవాదులే యగుదురు. పర్యాయోక్తము (Redundancy) వంటిది యయ్యెను. సృష్టియన్నను ననుకరణ మన్నను నొక్కటియే కావున నిక వచ్చువ్యాఙ్ములలో సృష్టియనియే వ్రాయుటను. ఇదియే శ్రీ అప్పారావుగారి “బహుళిరావటం” లేదను దానికి హేళువు.

[శ్రీ శేషాచలమున కవులు శతావధానము]

సీ. నేయించుచున్న యాంధ్రగంధ సముదాయము
మీక వెలయింప దిక్కెవ్వరయ్య
ప్రాచీనకావ్య ముద్రణమునకై చేతి
ధనమియ్య నెవ్వరాధారమయ్య
భావకై త్యాగసంపదజూపు యవకుల
సెలమిమై గాంచువాకెవ్వరయ్య
ప్రతివత్సరం బాంధ్రభాషాపురంధ్రకై
జేరంట మెవరు గావించురయ్య

తే. గీ. మాతృసేవానుకూలమాధ్యక్షులను,
సోదరులకయి యెవ్వండుమాపునయ్య
తల్లిబాసకు మేల్కొల్పినదలచువార,
తెచ్చట లభింతు మాకీకృతచ్యురాయ.

మ. తెలుగునాటకు భూవంశబుధివంశదేవతానామాభిషేకం
బుల నాంధ్రతత్వము సాటిత్యాగవిధవంబుం జూపిన త్రింతు
ను. జ్వలంధకాలి కపింద్రకల్పకుండు లచ్చారాయ ధీరం
డహాకలిదౌష్ట్యంబున గాక యున్న విడువకాయంబు
ప్రాయంబునన్.

ఉ. తేడలనాంధ్రభాషకయి తేడవోందు నృపాలు, దింకవై
రాండు తెలుగునాటకారగజేయగలచ్యురాయ, దీ
పాడుకవిక గవిత్యవిధవంబును, సన్నుతనం బొనర్చి మై
వీడగ బుద్ధిప్రకాశంబింపడు వైకమయ్య కమార్తమునన్.

* * * * *

[చెల్లవెళ్ల వెంకటేశాస్త్రిగారు శతావధానము]

మ. అరళి? యెంతటిదండగ మ్మిది విధాతా! బ్రహ్మవిద్య
వది. గుర్తెణం బింతుక తేనివాడ డనియో? విన్నూర్ల నృ
హాసత్యమి. కర్మ నిర్వాణముహూపకాది యనియో?
స్వల్పాయుషాక జేసి భా? స్వర శ్రీమచ్చెలికానివంశ
జుని లచ్చారాయనిక మ్మింగితే?

మ. తనయావత్వము చేతైయై సతము విద్యదృక్షజాగ్రత్తము
గా. వినియోగించినమేటి, కావ్యనిధి, నిర్విణ్ణాంధ్రభాషాం
గనా. పునరుద్ధారణబద్ధకంకణండు, సత్కూటాంధ్రండు,
శ్రీలచ్చరా. డైనపాలుం డని నీ వెలింగియును గట్టా!
యిట్లు కానింతువే?

ఉ. ముప్పదియెన్నిదేదలక ము ప్పిట్లు మూడునా? కాక
యేమి? యీతప్పుడు కాలమందు గణధన్యుల మాన్యులు
నిన్నువంటివాకెప్పగిడిక మనంగలదు? హేయపు గృత్యము
లాంఛనమయ్య. దిప్పక నీకునం గలుగదా? చిర మాయ
పు లచ్చరాణ్డ్రాణ్.

ఉ. కాకముగాఁ జిరాయపునఁ గ్రాలుటకన్నను బూటయే
నిఁ దా. గోకిలమై మనంగనటు కోవిదమాన్య మటన్న
ధక్కి. నీ. కేకద? దక్క, నీకునయి యెవ్వరకేటికే
గిరికాయ మీ. లోకమునందు దించితివి లోకహిత
ముగ లచ్చరాణ్డ్రాణ్.

చ. తిరుపతి కాశ్రీకంఠయు విధేయండవీ, వత్తడేగ నప్ప
రం. దరునిపురమృ; నాతొగనక మనమందలి కోర్కె
నీకు దు. ర్భరవయి యేగియందు, వది భావ్యమయ్యె
డుఁగాని, నీదుసో. దరిని దలంపవైతి, గణధన్యమ, మా
న్యమ, రామయాంకికన్.

సీ. నీసేకరించిన నిఖిలనిర్మలజాం
గ్రగంధముల కింక దారయేది?
నీపు రవియంపఁ బూసిన యాభునిక కవీ
శ్వరచరిత్రకు నింకఁ బూర మేది?
ని సన్నాకయించి మనియెడి విద్యత్రాపి
శ్వరకోటి కింక నాధాన మేది?
నీపూర్వికతన వన్నెకు నెక్కినెగడు స
త్పత్రక కింక నాధారమేది?

తే. గీ. పొరఁబడితి నెల్లభారమ్ము పూనగలఁడు
నాడరుండు ధర్మరావు సత్కూరిహితుండు
నిన్నుఁ గాంచుభాగ్యమె మాకు నున్నయయ్యె
తీర వాల్మీకి లచ్చరా ధీకళ్యాణ్!

క. మాతమ సోదరముఖ్యుల
నీతియన దించి యేగితే? మిత్రమ నీ
చే. "తెవరికి వారే యము
నాతీర" యన్నమాట నాకుకా తెలిసెన్.

ఉ. పోయిన నింకనింక దలపోసిన లాభము లేదు, నీదు స్వ
ల్పాయుత్ర పెద్దపెద్దలకు నన్నివిధముల నొజ్జయయ్యె, నీ
శ్రీయును ధన్యయయ్యె, నిమఁజెప్పి మఱొక్కనిఁ జెప్ప
రాదు, శ్రీశ్రీమన ముప్పగంక యింకఁ జిన్మయమాత్రికి
నీదుకీర్తికన్.

తత్వ శిలా వృత్తాంతము

(ఆశ్వికమాస బి. 3 సాంస్కృతిక సంబంధము తరువాత)

సవరణ:—ఆశ్వికమాస శు. ౧౧ కనివారమునాటి సంచి
కలో 'అంభిరాజు' అను దానికి బదులు 'అంభిరాజు' అని
చదువవలెను.

ఈ స్తూపముయొక్క ప్రదక్షిణమార్గములో దొరకిన
చిల్లరపాఠశాలములలో గమనింపదగినవి కొన్ని గాంధారీల
విగ్రహములు మాత్ర మున్నవి. వీటిలో కొన్నిటిని ఈ క్రింద వివ
రించియున్నాము. ఈ ప్రతిమలు స్తూపముయొక్క ద్వితీయ
తీర్థోద్ధారణము జరుగుటకుముందు దానివెలుపలిభాగమున, నలం
కారముగ నిమిద్దబడియుండవలెను. ఇవి స్తూపముయొక్క
తూర్పువైపునందు ప్రదక్షిణమార్గములో దొరకినవి. అవి లోలుత
మంటిలోపడి పూడిపోకమునపు ఈ వైపుననే స్తూపము నలంక
రించియుండవలెను.

(1) పద్మపీఠముపై నిలవబడి మాలను ధరించు విగ్రహము.
ఇది 6½ అంగుళముల యెత్తు.

(2) పద్మాసనముపైనేకొని పద్మపీఠముపై కూర్చుని
యందు నొకపురమ విగ్రహము. దక్షిణహస్తము మాలను పట్టు
కొని భుజముపైకి కొంతయెత్తియున్నది. నీకు వెనుకప్రభావండు
మున్నది. వీనినిబట్టి చూడ నిది యొకభోజి సత్త్వవిగ్రహమై
యుండవలెను. దీనియెత్తు 4½ అంగుళములు.

(3) నిలవకొనియుండు బుద్ధునివిగ్రహము. ఎత్తు 3 అడు
గులు 1 అంగుళము. కాళ్లును, ప్రభావలియును శిథిలమైపోయి
నవి. దక్షిణహస్తమున అభయముద్ర యుండి యుండవచ్చును.
ఈహస్తము ప్రత్యేకముగ చెక్కబడి మంత్రేతిలో టాకులువేసి
చేర్చబడియున్నది. పెద్దనస్త్రముతోటి దేహముయొక్క వైభాగ
మంతయు కప్పబడియున్నది. రాతివిగ్రహమైనను దీనిలో ఈ
బట్టయొక్క ముడుతలు చాలస్పష్టముగను, నైజముగను కాన
బడుచున్నవి.

(4) మతియొకవిగ్రహము వీనికంటెను సమగ్రముగ లభింపై
యున్నది. దీనియెత్తు 3½ అడుగులు. ఇదియును అభయముద్రను
దక్షిణహస్తమున ధరించియున్నది. వామహస్తము వామ
కటిపై నిలిచియున్నది. భోజనీనిన్ని, ఈ త్రియమునున్న, ఉష్ణీ
వమునున్న ధరించియున్నది. ఈ త్రియము కుడియెడమటకు
యజ్ఞోపవీతానుగుణముగా ధరింపబడియున్నది. కంటెయును,
కంఠమాలయును, కర్ణాభరణములును, కటకములును, విశేషముగ
గానవచ్చుచున్నవి. ఉష్ణీవమునుంచి వైభాగమునకు కాడతోటి
యడవిపించిన వికసితామరపువ్వు మొకటి కానబడుచున్నది.
కరమునకు వెనుకపార్శ్వమున ప్రభావశీలంగా తెలియవచ్చుచు
వింబముయొక్క మాహాత్మ్యమును మాచించుచున్నది. వింబ
మున కంటకును వైభాగమునయలంకృతమగునొకవిశాసము నిర్మింప
బడియున్నది. విగ్రహముయొక్క బొన్నత్యమును మాచించు
మాడు ఈవింబములు దీనిచేత ననుపబడియున్నవి. ఇవి కేవల
సూచకమాత్రములేగాన యాకృతిని చిన్నవిగ్రహము. భుజముల
వద్దనున్నవి రెండును చాల అతిపొయియున్నవి. ఇవి చావ
రములను ధరించియుండవచ్చును. క్రిందిభాగమున వామపార్శ్వ
మున లీలాస్థిని వేణుగానక్కష్టానివలె కాళ్లుపెట్టుకొన్నట్టిన్న
భక్తి ప్రవృత్తిలో కూడుకొన్నట్టిన్న యొక శ్రీవిగ్రహము వుడి
చేతిని పరిచర్యకై వైకియై త్రియు, నెడమచేతిని ఎడమతోడవై
నుంచుకొనియు నిలిచియున్నది. కంఠాభరణములు, కటకం
యములు, కాలిగలు స్పష్టముగ తెలియవచ్చుచున్నవి. ముఖము
మాత్రము పరిపొయియున్నది. దానివైపు తెలియజాలకున్నా
ము. మూలవిగ్రహముయొక్క భోజనీనినను, ఈ త్రియమును
ముడుతలు తెలియుట విశేషముగాదు. కాని యీచిన్న శ్రీవిగ్ర
హముయొక్క చీరలోను, వైటలోను ముడుతలను విశేషింపించిన
శిల్పయొక్క చాతుర్యము సంస్థవనియును. ఈవిగ్రహమున కత
డిచ్చిన స్థితివైఖరియును సాంపుగలదియును మెప్పువడయ దగి
నదిగా నున్నది.

పెద్దవింబమునకు, కుడిపార్శ్వమున నిలిచియుండు పురుష
విగ్రహముచేత నొకవ్యత్యాసమువంటిది యున్నది. కనుక నిది
బాధ్యకధలలో ప్రసిద్ధిగల వజ్రపాణియొక్క వింబమై యుండ
వచ్చును. లక్షణములనుబట్టి యుపపరలనుబట్టియు నీ విగ్రహము
కాశ్యపుని (గౌతమబుద్ధుడు) బోధిసత్వుడుగా నుండినస్థితి
నిరూపించుచున్నది.

ఈ దిన్నెమీద కట్టబడిన మొదటికట్టము ఈ ధర్మ
రాజు స్తూపము. తరువాత కొంతకాలమునకు దానిమట్టును

చిన్నచిన్న గుండ్రనిస్తూపములు కట్టబడినవి. ఈ త్తరమునను దక్షిణ
మునను నున్న యాస్తూపములు కొన్ని త్రవ్వ పరిశోచేయబడినవి.
వీటికి విశేషముగ నలంకారము లేనియు నున్నట్లు కానరావు. స్తూప
ములయొక్క లోపలిభాగమున పలువిధములయిన గలకరాళ్లు
నింపి వెలుపలిభాగములు 'కంజార'యను చదరపురాళ్లతో చప్ప
టవేసి విగింపబడియున్నవి. స్తూపములమట్లు నొకయొక్కయిన
గుండ్రనిపట్టెమాత్రము అలంకారార్థము నిర్మింపబడియున్నది.
ఈచిన్న స్తూపములలో నొక దానిలో పునాదికి క్రింద అయిదడు
గులలోతున నొకచిన్నబరిజె దొరకినది. ఇది నలుబరాయి (సావ్
ప్లేక) అను నొకవిధమైన రాతితో చేయబడియున్నది. దీనిలో
మరియొక చిన్నబంగారుబరిజె యున్నది. ఇం దున్నయజే
వైత్యశేషము, అదేమన నొకయొకముకనుక. దీనిలోటి కొన్ని
ముత్యములుకూడనున్నవి. ఇవిగాక కొన్ని చెక్కబడిన (కార్నీలి
యను దినుసు) స్ఫటికములును ఇతరరాళ్లున్ను ఉండినవి.
కాని నాజెము తెవ్వియును దొరకలేదు. కాబట్టి యీపేటిక
సావనకాలము తెలియ నలవిగావచ్చును. రాతిబరిజె 7½ అంగుళ
ముల యెత్తున్నది. ఇది చెక్కగా తరిమెనబట్టిబడి యుండుముగా
నున్నది. వైపార్శ్వమున లీలగా చెక్కబడిన గీతలును, మూతకు
వైభాగమున బరిజెయొకారమున నొకవీడియును గలవు.

తరువాత కట్టడములు, నాలుగుదిశలలోను నాలుగు
ద్వారములును, చిన్నప్రార్థనశాలల చక్రమొకటియును. 1 ఈకట్ట
డములు అంతకు పూర్వీకపు శిథిలములమీదనే కట్టబడియున్నవి.
పూర్వమున శాంధిలకు స్తూపములనుగాని యితరయెటాటి ధర్మ
సంబంధమైన భవనములనుగాని చెజుచుట దోషముగానందెను.
ఇప్పుడు బర్మాలోకూడ శాంధి లీగారముబిది వదలకయున్నారు.
కనుక పురాతనస్తూపములుగాని శాలలుగాని పడిపోవుమండినను
వాటిని పెల్లెగించకయే వాటిదిబ్బలపైని క్రొత్తభవనములను
భక్తికో కట్టుచుండిరి. కనుక నీయాచారమునుబట్టి లోలికట్టడ
మునకు తరువాత ఏబది, అరువదినవత్సరములకు గాని యవి
పూడిపోయియుండ జాలనందున అప్పటికి తరువాతనేగాని యీ
ప్రార్థనశాలలనుకట్టబడియుండదు.

ఈశాలలు క్రీస్తుశకము ప్రథమతాబ్దముయొక్క మధ్య
భాగమున లేచి యుండవచ్చును. ఈ యూహను కారణమువీటిని
కట్టటలో నుపయోగింపబడిన పద్ధతి యొకటి. ఈప్రార్థనశాల
లను నాలుగుద్వారముల నానుకొనియుండు గోడలును 'డయ
వర్' అనునీటిని కట్టబడియున్నవి. అది యెట్లు పెద్దగండురాళ్లను
సమదూరములనుంచి వీటికిమధ్యభాగమున సన్నసన్నరాళ్లను
కట్టుకొనివచ్చుట. నడుమనడుమ పెద్దరాళ్లను చుట్టు చిన్న
రాళ్లను కలిసి యొకవిధ మైన యమరికతోటి చూపుకందముగ
కనుబడును. ఈడయవర్ కట్టడములోకూడ రెండువిధము లుండి
నవి. మొదటమొదట యీండురాళ్లకుగాను చిన్నరకమురాళ్ల
నుపయోగించు చుండిరి. తరువాత యీరాళ్లను కొంతపెద్ద వాటి
నిగ జూచి యుపయోగించుచు వచ్చిరి. వీనిమాదిరులు యీక్రింద
చూపించువ్వారము. వీటిని 'చిన్నడయవర్' 'పెద్దడయవర్',
అని విశేషపరుపవచ్చును. 'పెద్దడయవర్' రీతి యీప్రార్థనశాల
లకు తరువాత చేయబడిన తీర్థోద్ధారణములలో నుపయోగించబడి
యున్నది. ఈస్తూపములో నుపయోగింపబడిన కట్టడపుపద్ధతు
లలో నిది ప్రత్యేకముగ నొకమూడవపద్ధతి. తత్కాలలో నీపద్ధతి
క్రీ. శ. రెండవతాబ్దమున నెగడియుండిన ట్లగుపడుచున్నది.

కాలక్రమేణ యీరీతి కట్టడములను పడిపోయి వీటిపై
మరియొకవిధపు కట్టడములులేచెను. ఇవియును ప్రార్థనమందిర
ములే. వీటిలో పెద్దడయవర్ రీతియు, 'ఆవర్' రీతియును కలిపి
యుపయోగింపబడియున్నవి. ఈ 'ఆవర్' రీతిలో 'డయవర్'
భాగమునకు వైస్క్రింద తీర్చినమూలముగ పెద్దరాళ్లముగ పేర్చి
కట్టబడియున్నది. ఈరీతి క్రీ. శ. రెండవతాబ్దము అంత్యభాగ
మున నుపయోగములోనికి వచ్చిన ట్లగుపడుచున్నది. పెద్దడయ
వర్ రీతిలో కట్టబడినశాలల వైభాగముల సవరణలలోను క్రొత్త
శాలలను కట్టటలోను యిది యుపయోగింపబడినది.

ఈ ధర్మరాజికాస్తూపమున నాలుగుదిశలములయిన కట్ట
డపుపద్ధతులు కానవచ్చుచున్నవి. మొదటిది అన్నిటిలోను పూ
ర్వీకమైనది. పలువిధములైన రాళ్లను పెద్దరాళ్లనడుమ నింపిన
దొకటి. ఇది క్రీ. శ. పూర్వము 1,2 శతాబ్దములలో శకపహ్లా
పులకాలమున నెగడినది. రెండవది నాజూకైన 2 సన్నడయవర్
పద్ధతి. ఇదిక్రీస్తుశకము మొదటితాబ్దమున నెగడినది. (సశేషము)

1. నీటియాకారమున్న ఉపయోగమున్న సీమాంతర
రాష్ట్రము (Frontier Province) లోని 'జమాల్ గర్' యను
ప్రదేశముననున్న వాటివలెనే యున్నవి.
2. ఈపటములు 1912-13 సంవత్సరపు ఆర్కియాలజికల్
సర్వే రిపోర్టులోనుండి తీయబడియున్నవి

లో ల ల జ వ తి రా యి గా రు

దీక్షకుడు గంభీరపర్యావరణముల నిసంగింపబడుట
 తూర్రేమి గర్వతూ, ఆ ల్యాపి మహారాజు గార్లను
 పరంగింప వలసియున్నది. దివ్యాధికులగు
 ఆంగ్లేయులవలన భారతీయులకుడ అంగ్లేయమునకు
 కలరని పీడ నిదర్శించిరి. నివృత్తియొనములగు ఆదేవిరవాక్య
 ములకు పలుకుబడియును నలుగురుకు ఇంకను విధియైన ఆపస్త
 రిండుబడియును ఆంగ్లేయులకన్న భారతీయులు తీసిపోరని పీడ
 నిరూపించిరి. కాని డాక్టరు నవ్రా, ఆక్వారులు గార్ల ఆపస్త
 రములవలన ఒక గొప్పవైదుర్యము కలుగవచ్చును. మిరవాదులు మరల
 దివ్యాధికులకు లొంగిపోవచ్చును. కన్యానిర్లక్షమునకుల మిగి
 లులు నిజముగ్రహించి కొంతకరకు అసహాయాక్రమవిధానమును
 అంగీకరించిరి. పాత్రాజ్యసభయందు ముగ్రు లొనగిన ఆదేవిర
 వాతో కూడిన ఉపస్థానములనుమిగి మిరవాదులు మరల పీచ్చధి
 కులకు పాలగుదురేమోనని భయపడవలసియున్నది. మనజే
 కునందు మనము న్యుకరిపాలవాధి కారము పొందుటయే మాభ్య
 సను కర్తవ్యము. మన క్రయశ్చములు పఫల మగునంతవరకు
 నననభలించు ప్రభుత్వమునానిని ప్రతిఘటించుట మేలపల
 తానాచుతో స్వారింగ్రహించకై పొలుకుదుట భారతీయుల
 పథము కర్తవ్యము. (టిబ్యానము)

బర్తానననభ

రంగూను 22 నవంబరు

రాజ్యపు బర్తానననభ... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

కృషివిద్యాలయమునకు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

వాతావరణస్థితి

1923 సంవత్సరము నెల 24 తేదీ శనివారము

జిల్లా ముఖ్య పరమము	గత 24 గంటలలో అత్యధికము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో వర్షము	తేదీనాటి వర్షము	ముగియునట్టి వర్షము
గోపాలపురం	...	...	...	...	...
కొత్తూరు	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	85.4	67.1	...	81.70	21.47
కాకినాడ	82.4	67.9	...	81.14	18.32
మచిలీపట్నము	84.8	79.8	...	15.80	2.01
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	91.6	68.4	...	1.76	2.76
బళ్లారి	90.7	65.5	...	1.48	4.85
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	89.9	70.6	...	5.11	2.82
నెల్లూరు	85.8	71.8	0.2	28.61	4.68
మద్రాసు	87.0	72.9	...	19.52	8.72
కడపూరు	86.1	76.2	0.87	26.82	8.88
కర్నూలు	...	...	...	...	...
నెల్లూరు	92.6	70.9	...	4.66	5.86
కొయింబటూరు	90.0	72.8	...	6.68	8.01
తిరుచనాపల్లి	98.8	74.7	...	8.28	2.28
నాగపట్నము	86.3	79.8	...	20.76	3.83
పుదుచ్చేరి	...	...	...	...	...
మధుర	90.2	75.8	...	9.06	8.17
పాంచుగ	89.0	79.1	0.05	11.49	6.97
తిరువల్లూరి	...	...	...	10.83	2.05
తిరువేలూరు	84.4	76.8	...	15.89	0.45
కొచ్చిన్	89.5	76.9	...	10.29	8.79
కాకినాడ	88.9	75.6	...	4.99	9.02
మంగళూరు	90.0	75.9	...	4.66	5.77
దొనకూరు	85.7	64.5	...	1.82	7.25
హన్మసర్	...	...	...	...	...
మేరకూరు	7.4	62.2	...	4.59	7.02
తెనాలి	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కాకినాడ	...	...	...	...	...
కర్నూలు	...	...	...	...	...
కొండా	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కాకినాడ	60.8	50.2	...	19.16	8.00
అనంతపురం	...	...	...	...	...

సర్వములు:— ఆకాశము నిర్మలముగా ఉన్నది. తేమ... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

జ్వరహరి... సీసా 1-2-0... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

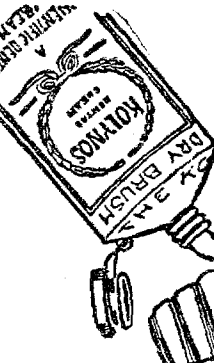
గుంటూరు జిల్లాలో 1923 సం॥ స్థాపించబడిన కాంగ్రెస్ సంఘముల పేర్లు

కాంగ్రెస్ అసెంబ్లీ... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

దంతచూరము... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు... 26 తీర్మానములు...

బార్దన్ డ్రో హంబర్
జిల్లా

చా లు ను

ఎండిన బ్రష్పైన అర అంగుళము

మీరు కొలివాసును వృధా చేయవద్దు. నిద్రలేచిన పిమ్మట, ప్రతిసారి భోజనము చేసినతరువాత, పడకకు పోవుటకు మునుపు కొలివాసును అర అంగుళమువరకు ఎండిన బ్రష్పపైన పోసి దంతములను శుద్ధిచేసుకొనిన మీ దంతములు దృఢముగా నుండును, మూయటకు మూత మినోరు, కుత్తుక ఆరోగ్యకరముగా నుండును.

గట్టిగా కొలివాసు కొలివాసు డెంటాలు క్రిము మృదువుగా నున్నను, మంచి గొట్టమునకే కట్టబడి గుణమునిచ్చును, దంతములను పుచ్చనీయదు. దంతములు కదల యున్నవి. అది వదలు కుండునట్లు చేయును. కుత్తుక యందును, నోటియందును వ్రుండు కాదు. పడిపోదు. కుండునట్లు చేయును. మిన్నటి అపాయకరమైన పురుగులను పారద్రోలును. క్రిమును చెడిపోనీయదు. మీ ఓర్పుకు భంగము అన్ని మంచిదుకాణములందును పనుపు పచ్చని పొట్టమునం కలుగదు. దుంచబడియుండు పనుపు పచ్చని గొట్టము వెలకు దొరకును.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras   Calcutta   Bombay   Karachi   Rangoon   Colombo

వెలువడినది!

క్రొత్తన వల

వెలువడినది!!

(మనోమోహన కరమగు డి.పెట్టే నవల) రహస్యము- రహస్యము తెలిసియు, తెలియని కలికి వలపుల రహస్యము- వెనకముందె జెలుగుని వింత పెండ్లిలో రహస్యము- జననికే బతుకు సంకానములో రహస్యము- సాహసచార్యములో రహస్యము- అద్భుత హాస్యాలలో రహస్యము- రహస్యగోపనములో రహస్యము- రహస్యజ్ఞేదనములో రహస్యము- భయపెట్టుటలో రహస్యము- బయలుపెట్టుటలో రహస్యము- మనసులో రహస్యము- మాటలో రహస్యము - ఇన్ని రహస్యములు చేరి యీ రహస్య విప్లవమైనది! ఇన్ని రహస్యములను భేదించినవాడే కర్తరుడు!! చిత్రపటకోభితము. క్యాలికోవైండు. 274 పుటలు వెల పోస్టేజి గాక రు 1-8-0. (654) చందాదారులకు పోస్టేజిగాక రు 1-0-0 మాత్రమే.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

జాతక మార్గం దుము

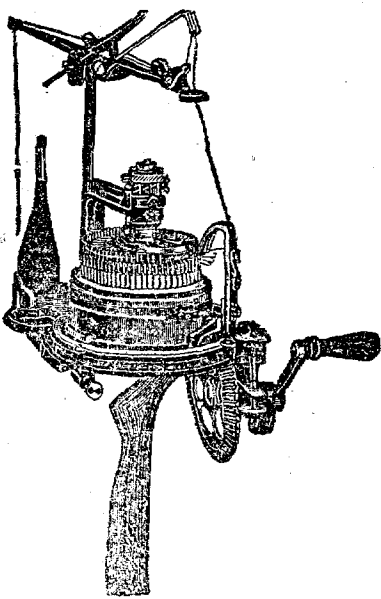
ఇది మూడు భాగాలు. 1, 2 భాగాలు : దీక్షగా నున్నవి. 3 భాగము తయారుచున్నది. 1-వ భాగముందు రాశింశ చక్రములు, ద్వాదశ భావఫలములు, గోచారఫలములు, మహాదశ, అంశదశ, జీవన, ఇవి తెలిసికొను విధము, చారిత్రము (వాయుకర్తరి మొదలగు 2-వ భాగముందు, లగ్నస్థులము, ప్రవాహులము, భాగస్థులమును తార్కర్య సహితముగా 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతో ద్వాదశ భావఫలములను, అష్టకవర్గ, పోషకవర్గ, ప్రమాణశ్లోకములతో మహాకాండ్య భావఫలములు ఇవ్వయు గూడ ప్రతిభావనకు తెలియజేయుట మిక్కిలి సులభమైతి. తెలుగున వచనభాషయందుగా వ్రాయబడినది. ఈ మూడు భాగాలములలో 1-వ భాగము సర్వకపోయినను, ఖరీదు తిరిగి వాడుకచేయదుము ఒక్కొక్క భాగం ఖరీదు బడిగా రు 2 లు. 1, 2 భాగాలు ఒకేసారి కొనువారికి రు 3 లు. ఏ.వి. పోస్టు ఖర్చులు. రు 0-5-0 లు. కాకలెవారికి ఏ.వి. గా పంపెదము. ఆకెళ్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తచేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

క్రొత్త హరిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యచేతి, కర్మాకారము మొదలగు సమల కువయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును
మెజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బినియములు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి
ఇంగ్లాండులో నున్న డి. హరిసన్ పేటంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.
వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—
For Particulars apply to:
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS
Telegrams: "BRAD."

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క గృహతప్పక వాడతగినది!!!

సాశ్వత శుభకటాచలపండితులు వారి లోకానుయాయక కస్తూరిమూలము:—ఈ దివ్యవధము మిక్కిలి విలువయొనకన్దూరి, కుంభమధ్యపుష్ప, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధముబీదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యవ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులేదు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపాదభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజసాయము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమునంటిది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర కృత్వని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగములకలెము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, ఘోర పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, శ్లేత్రశోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

దృశ్యపారిణి:—ఎట్టిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము సుందరమున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

వారికేల రంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, మసక గాయముండుట, కండ్లకొప్పి, కండ్లమంటు మొదలగు విమాయముగను. 0-6-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజనుల ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును. సాశ్వత శుభకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామపవైద్యశాల, మైసూరు. మద్రాసురాం:— 331, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ముఖ్యగమనింపు:—బ్రాంచి అధికునుండి ఔషధములు ఏ. వి. గా పంపబడును. (2)

OM.

The Mysore Government Security LIFE AND MARRIAGE ASSURANCE COMPANY LTD., MYSORE.
Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings Mysore (S. India)

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 5000 will be given

On Personal Security Without any interest to our Personal Investment Bondholders

(As determined in the ensuing drawing to be held on 31st January 1924)

Payment of Rs. 2-8-0 being Admission and stamp fees with application, Re. 1-0-0 per month till December 1923 and Rs. 1-8-0 being interest for this half year on bond amount will entitle your name included in the next drawing. Send your application with Rs. 2-8-0 to-day to avoid disappointment as applications for more than one lakh bonds will not be received for the ensuing drawing to be held on the 31st January 1924.

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 10,000 will be given

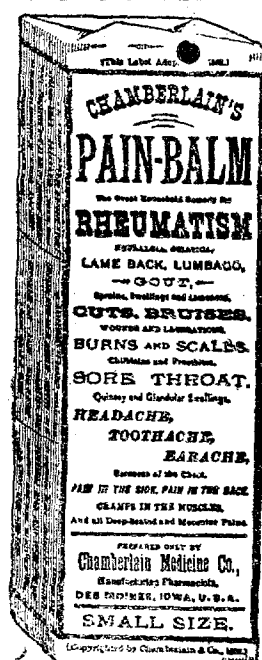
To our Life Insurance Policy holders on joint security of their Life Policies and immovable properties at moderate interest.

FOR FURTHER PARTICULARS AND TERMS OF AGENCY PLEASE APPLY TO:—

Messrs. P. K. Rau & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency etc.,
289 Thamb Chetty Street, MADRAS

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. Correspondence confidential.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

చేంబర్లెన్ గారి వెయిన్ బామ్

వాత శుష్కము, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, బెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 38 దొరకును. (1)

వలెను

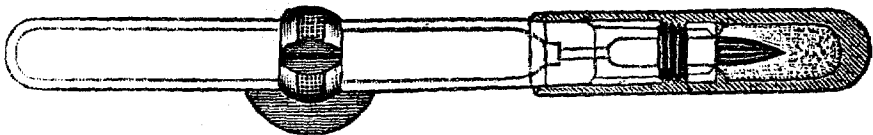
ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన వారితలు తెలుసబడును.

Rajvaid Sri Ramandasji Kalyiraj
152 Harrison Road, Calcutta

పగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1.కి రు. 0-6-0. వి. పి. షో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజి 0-5-0 మాత్రమే. ఆరికాళ్లు, ఆరిచేరులు, చర్మము కారకవలన, శిశుకారి వలన పనిని నీరుకారుటయు, బిలట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమాని బిలట్టు మంచిచిచ్చము భాగల రు. పగుళ్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పవిక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకము. అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు. బొంబాయి.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంట్టిన్ వేనా

సెల్ ఫోన్ వేన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణను పొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యధ్యుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక ముద్రాక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చపనులు

సుందరముగ న్యాయమైన ధరలకు

చేసి యియ్యబడును

6, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

ఎ రాస్త్రికు తెల్ల

వన్నీరుపువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంపైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్త్రికు తెల్లవన్నీరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యద్భుతమైనటువంటియు. అసమానమగు నటువంటియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉల్లాసమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము. ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! 629

(4)

అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.

వెన్నెపుంజుగారుధంలు

నవంబరు 24 వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

కనకాంబా రూ 1-1	రూ 45-0-0	మొదలు 65-0-0	రూ 1-1
బియ్యం బస్తా	రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 45-0-0	రూ 1-1	రూ 45-0-0

(2) కుక్క ధాన్యములు

కనకాంబా రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
మొదలు రూ 1-1	రూ 20-0-0	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనె రూ 1-1	రూ 174-0-0	రూ 178-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0
నూనె రూ 1-1	రూ 14-0-0	రూ 24-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర రూ 1-1	రూ 280-0-0	రూ 285-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 215-0-0	రూ 220-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 90-0-0	రూ 105-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 40-0-0	రూ 45-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 60-0-0	రూ 65-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 40-0-0	రూ 50-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 35-0-0	రూ 40-0-0
చిల్లర రూ 1-1	రూ 35-0-0	రూ 40-0-0

(5) ఇనుము

ఇనుము రూ 1-1	రూ 84-0-0	రూ 85-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 85-0-0	రూ 88-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0
ఇనుము రూ 1-1	రూ 89-0-0	రూ 90-0-0

(6) లోహములు

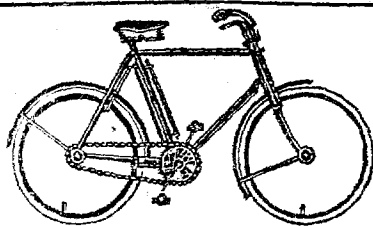
మెడి 100 రూ 1-1	రూ 78-0-0	రూ 80-4-0
బంగారము, రూ 1-1	రూ 24-8-0	రూ 25-0-0
కపాస 1-1	రూ 15-18-0	
ఇత్తడి రూ 1-1	రూ 290-0-0	రూ 295-0-0
రాగి రూ 1-1	రూ 240-0-0	రూ 245-0-0
అస్కా చెక్కర రూ 1-1	రూ 49-0-0	రూ 49-4-0
అల్లప్పుడు 20 డిగ్రీలు	రూ 185-0-0	
అల్లప్పుడు డిగ్రీలు	రూ 185-0-0	

అగస్టుల ఆవిశకాలకడరు 1924 సం॥ టికి 0 8 0

దొరసామి అందు కంపెనీ, నెం 58 పెరియణ మొదలి వీధి, మిన్ట్ పోస్టు, మదరాసు.

ప్రత్యేక ధరలు!!

విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,

గవర్న మెంటు చిన్న ఉద్యోగులకు
అతి అనుకూలము

అతి చక్క!!

మోడల్ నుపర్వా బ్రిటిష్ పైలెట్ పైలెట్ రూ. 70/- మోడల్ నుపర్వా బ్రిటిష్ పైలెట్ రూ. 71/- మోడల్ నుపర్వా బ్రిటిష్ పైలెట్ రూ. 82/-
వేలకు వేల సంఖ్యలు మేము తెప్పించు చుండుటకు యింత చక్క ధరలకు ఇచ్చుటకు అనుకూలమయినది. యివిగాక రడ్డి, బి. యస్. యె., రాల్ఫ్, వగైరా సంఖ్యలకూడా అతిసరసముగా విక్రయించ బడును. మాయొక్క పటములగు ధరల జాబితాకు వ్రాయుడు. చిప్రోల్డ్ కాదు రూ. 3600/-ల నుంచి రూ. 3400/-లకు తగ్గించ బడినది.
యింగ్లీషు పైలెట్ యింట్లోకి కంపెనీ, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

హ ను మా క స బ్బు

మిక్కిలి మేలైనది!

ఎల్లప్పుడు ప్రపయోగింపుడు!!

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్. 12 - బందరువీధి, మదరాసు.

(72)

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బ్రెండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లి, రాగి, బంగారము, విడిదానామా
నులపై చెక్కుట, ప్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్రేవింగు

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అమృతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చుకట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందును మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనకాణములన్నిటిలోను వారకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ త్రరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillabhar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుచే త్వరపడుము. ఊడివచ్చుట మొదలు వెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, కిరో మాంధ్య మున్నను, యిది దివ్యౌషధము

వెంట్రుకలు చిట్టచు గాని, గురుకు గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ పెత్తనమున గల్గి కట్టుకర నుండి మెరయును.

ఈ రోజుననే దీనిని తరీకించి చూచుము

వెంట్రుకలు యెట్లుకట్టియగునో కనిపెట్టుము

కామినీయానూనెను నిమ్మ శర్కారాక్షాప్తమున కేయును.

కల బుడ్డి 1-5 ఒక రూపాయి వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఒహో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అత్యంతమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 15 ధర రూ. 2-0-0

కామినీ బుడ్డి 15 ధర రూ. 0-12-0

కామినీ బుడ్డి 1-5 ధర రూ. 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిమసాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది నంద అమ్మవారి, వీరివద్దనున్న, శరణ అమ్మవారివద్దను చూచుకోవలెను. లేకున్న,

సాలు యెజిప్టు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 హమ్మమకీదు, బొంబాయి.

128

మన దేశ పుదురవ్వు

గమనింపుడు

గమనింపుడు

తల్లిపాముత్రాగు పిల్లలకంటే పోకపాముత్రాగు పిల్లల మరణము 15 శాతము అధికముగ నున్నట్లు ఆ దాక్షర ముద్దుగాముత్రాగుతొంది యున్నాడు, గనుక పోర్టిస్సు మొదలగు కృత్రిమ ఆహారముల నిత్య ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామకౌస్త్యలవారి

క్షీరవధాని

తల్లుల కిచ్చిన యడల

చుకాము అమృతముగ గలుగును.

దీని గుణ మత్యాగ్యరహితము. అతియోక్తికాదు.

రాత్రినేదించిన పువ్వుమునకే గుణ మిచ్చినవార లనేకులుగలరు. బుడ్డి 1 కి రూ. 1-8-0. వి. పి. చార్జీ రూ. 2-0-0.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

"బైరాగి చిటికీలు"

ఇందు గొప్పమహాత్ములగున శంకరాచార్యుల ఆశీర్వాదముననుకూలము, శుద్ధికియును, అమృత కైవర్తనాస్థములు గలవు. ఈగ్రంథము బోధాత్మకంబున ప్రచురించబడింది. ఇది ప్రతియొకరును తప్పకవ్రుందవలసిన దని యొకసారి చదివిన తెలియును. ఎల్లరకును బోధకము. ముద్రకేరిని వ్రాయబడింది. తప్పకచదువుము. ఇందలి పరమహంసశ్రీయులు చేసిన శుభాంశుడు. ఒకప్రతి పోస్టుఖర్చుకాక 0-8-0. 1098

"రెండు ప్రతులు ఒకేసారి కొనిన పోస్టుఖర్చు అధికము."

ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

చాకులు-తాళములు

మంకలికత్తులు.

అగ్రహారములచే చేయబడినవి. తెలుగునాటి

తెలుగునే ధరుకాట్టలాగునకు వ్రాయుము.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టచు అండ్ లాక్ శుభాంశు etc.

8081

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలంగాణ్ అద్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెద్దాపురం.

గొప్ప తగ్గి! జాతకరత్నము త్వరపడుము!!

జ్యోతిషశ్రీమంత్రి శ్రీమదేవేంద్ర శాస్త్రిగారు ఈ యేకంక త్వరపరచుటకు కార్యరక్తం రీతినిగూడో సహాయుని శంక త్వరముల నైనను జ్యోతిషశాస్త్ర సహాయము అగ్రరలేవయే తమంతట తాము వ్రాసికొనవలెను. ధనము, సంపాదము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనవలెను. ఇది యింటిజ్యోతిషశాస్త్రము. దీనివల రూ. 2-0-0, వెలఖరలో గా కొనవారి 1-0-0 మాత్రము. (164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషశాస్త్రము, ఖరీదోట, వికాఖకట్టుంజిలా.

రోల్డగోల్డ వడ్డ్యాణం

ఈ వడ్డ్యాణం 18 (తరునెరి

మిడి) వన్నె లే: సుగంధపుంజాగతో

మలం చేసినది. దీనికి వెడకప్రక్క

వెద్దదిగా చిన్నదిగా కేయగును. ముందు ప్రక్క 150 అంచులను. చివరలతోను పోర వనితో గజలక్ష్మీ మును యుండును, దీని క్రయం మొదటి-కం రూ. 4-8-0 రెండవకం రూ. 2-8-0

Hurry up Hurry up TO AVOID DISAPPOINTMENT

ఇమిచేసిన వైదుమ అట్టి

గోలు లండను మర్కెట్లోకంపెనీ

వారి మూలముగా మేము కట్టా

రుచేయించి తెల సరసముగా ని

(1 యిండియన్ వాచు, చూపుకు

10 కేలు మదింపుకొనినది. వెద్ద

కుటుంబము (లవాచు వాడకని

నది. కాటకమునకు శ్రీప్రకాశధారులకు క్రమకమైనది. చిన్నలు వెద్దలు ఉపయోగించవలసినది. మానద్య కొద్దిగా ఉండుటకల్ల క్రమముగా జూగుచేయక వ్రాయుము. ధర రూ. 10-0-0.

కె. వాధముని అండు సన్స్

నెం. 164 వై కామారుకోడ్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము ప్రతిపాపులోదొరకును

ఆశ్చర్యము!

వెలస్వల్పము!!

ఫలమధికము!!!

అమృతాంజనము దయచేసి గమనించి యుజ్యులుగా చదివి తమమిత్రులకు తెలుపుడు.

భారతీయ తరణామృత అభిను దిపో, పామిడి, మద్రాసు, బొంబాయి అన్నిచోట్ల మా బొంబాయి అమ్మ బమ్మ. కోగులకు నిరోగులకు చాలా మందిగణము నిచ్చును. అనుభవసారమైంది. గమ్యకముగా పనిచేయును. గుణములేనియెడల సొమ్ము వాపసు ఇచ్చుదును. ఆ నేకజనులు. మా బొంబాయి ధనులను నేనించి ఆనందభరితులై యోగ్యతాపత్రికలను పంపియున్నాడు. ఎక్కువ వ్రాయలేం? ఒక తూరి తెప్పించి వాడిన నిజము మీకే తెలియను.

తరుణామృత లేహ్యము శ్రేష్ఠమైనది:—అంబర దివ్యకృష్ణములు (శ్రేష్ఠమైన మూలికలు చేర్చి అతిపరిపక్వముగా తయారుచేయబడినది. తరిమళ్ళ నువ్వున గలిగి యుండును. రక్తమును కృత్రిమము. ఎల్లవాడులకు బలము నిచ్చును. అల్పకాలముందు గలిగిన వృద్ధత్వగుణములను బోగొట్టును. ధాతుకృత్తి నగును. మేనాకారములు, ఉష్ణవ్యాధులు, వాతవైత్యాది రోగములు మందగిసి ఆరకాల్గు. అరచేతులు, మంటలు, గనాడి, అతిసారము, మూలవ్యాధి, అతిమూత్రము, కుక్షివృద్ధి, మూత్రకృత్తి, చిరుగు, వలిది, సవాయి, గళేరియామొదలగు నెకరోగములు, అన్నివిధ మేనావ్యాధులు, దురద, జల మొదలైన చర్మ వ్యాధులను నివారింతును. వై వ్యాధిగ్రస్తులకు ఇకజ క్షణము పుడకే బొంబాయిలో నవసరములేకే మాత్రముగా తయారుచేయబడిన వారంతోజాలకే గుణముగను. వ్యాధులు లేనట్టి వారు సహా ఉపయోగించినయెడల దృఢభక్తిగలిగియుండును. శ్రీ. పురుషులు ఆచార్యులు సహా నేనించవచ్చును. 20 రులములు గల డబ్బీ 1 కి రు 8-0-0. పోస్టుఖర్చు చేరు.

చంద్ర కాంత లేహ్యము (సుఖవిరేచనకారి):—ఇందువలన ఉష్ణవాయువులు అగ్నిమాంద్యము అజీర్ణత అనువాతము, మలబద్ధము, మేనకూలులు, గుల్మ వ్యాధులు, కడుపులోమంటలు, ఒళ్లునొప్పులు, వాతవైత్యాది రోగములు, శీతభేదులు, దగ్ధులు, క్షీణవాగ్ధ్యాపాది ఉష్ణవృద్ధి, నిమ్మలిండును. శ్రీలయోగ్య గర్భాశయరోగములు ఋతుమూల, అకాలబహిష్ఠ, అంటు సరిగా గాకపోవుట, కుమారరోగము, మూత్రమంటలు మొదలగు మర్మవ్యాధులు, మూతికావాయువు, క్షీణనొప్పులువైత్యాది రోగములు నివారింతును. 10 రులములు గల డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0. పోస్టు ఖర్చు చేరు.

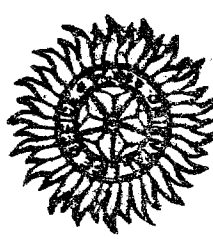
శాంతసుధారక లేహ్యము:—వివాధులకు విస్తారముగా చదువువారికెల్ల అతివారణమై, మందస్య ప్రియి, కంటికి అడ్డము విడవాడక యుండుటయేగాక బలహీనులుగా మారును. ఈ లాటివ్యాధులకు ఇది నివారింపి శరీరమునకు, కృష్ణకీర్తి, మెదడుకు చల్లదనము కంటికి లేపెను నిచ్చుచు జ్ఞాపకశక్తిని పెంచుచును. చురియు మేనాకారము సుధాకారములు కాల్గునేమిటో సుఖములు నిమ్మలిండును. కృష్ణించిన దేహముగలవారికిని, బలహీనులగు బాంబాయిలకు దృఢకీర్తిని గలగజేసి శాంతవృద్ధినిగలగలింపింతు. రక్తగనాడి, రక్తకమనము, చీము గుల్మక భేదులు సుఖి దినములలో పలకే నిచ్చుచుండును. కేసలులు అమృతసారమైంది. 20 రులములు గల డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు చేరు.

అమృతశానన సుగంధచూరము:—యీచూరము కాఫీ టీ, వాడుకగలవానికి చాలామందికి అతిమూత్రము అగ్నిమాంద్యము, ఉష్ణ వాతవైత్యాదులు పొంది చీర్ణకీర్తిగలను. రక్తమును కృత్రిమము నువ్వునకు సుత్సాహము నిచ్చును. శ్రీ. పురుషు లాదిగా నేనింపరును. మాఘముగా కాఫీహోబులును తెప్పించుకొని ఇవలను సుఖపడుతుంది కోరెడును. టీ, కాఫీ తరినే వాడకలియుండును. 10 రులములు గల డబ్బీ 1 కి రు 0-10-0. పోస్టుఖర్చు చేరు.

అమృతజీవన్:—అద్భుతగుణకారి. అందరును ఆరోగ్యకముగా నుండకలిగినది. యీలేహ్యము 1 చుక్కను తా:బుల మతోచేర్చి నేనించిన తరువాత నువ్వున గలిగి యుండును మాఖమునందలి మృగంధము పొందును. అజీర్ణత, కడుపునొప్పులు, ఉబ్బునము, అనువాతము వాయువము అగ్నిమాంద్యము పొందును. మలేరియా న్యూమోనియా ఇక ప్రయోజనము మొదలగు శీతవృద్ధి వాతవైత్యాదివ్యాధులు మేను రోగముయొక్క బాధలు వారికి ప్రాంతి కలరా ముడివాద్యము తగ్గుక నివారింతును. శ్రీల రుతుబహిష్ఠ కాలముదలి కడుపునొప్పులు, కడుపులో చీల్లలును, చిన్న చుంటిదెబ్బలు కడుపులో వ్యాధులు, క్రిమిరోగములు దురద పుండ్లు చెంబో చీముగాడము కర్షణము, ద తకూల, శీతరోగములు అన్నివిధ రోగభారములు శీతప్రాప్త జలుబు మ రొంపి క్షీణనొప్పులు యిత్యాది రోగములు పొందును. తేలుకాటు, కోరగుల జంతువుల విషములను పొందును.

గాఢమంట చాల యొక్కమైనది. కఫమును వారికి గ్వరమును వినింపజేయును. శ్రీ. పురుషులు నేనించినచో మన మృతకు అత్యవసరముగా నుండును. టీసా 1-కి రు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు చేరు.

- మా బొంబాయి అమృతాంజనములు, ఏజెంట్లు
1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్ లో కంపెనీ లిమిటెడ్ నె. 10 యెస్ వెనెసు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యశాయుడు ఆ డు (మద్రాసు నె. 18 బాదామిది మద్రాసు, 3. ఆర్. సార్థసాధి ఆంధ్రు కో, రంగబాబు పోస్టుఅఫీసుయెటటు, వైవాపేట, మద్రాసు, 4. నాలు రాయలింగయ్యగారు మెయికోకోడు కాకినాడ, 5. తూ. రామారావుసోదాషాక్లర్, నెల్లూరు, కృష్ణా జిల్లా, 6. న్యాయశాస్త్రి శ్రీరాములు, టిట్టకొట్టపాడు, తెలంగాణ, 7. శ్రీ. కలకటేయ్యరంగెని, మల్లాది టిట్టకొట్టపాడు గామ గుంటూరు, 8. రంగారావి కోడలయ్యశాస్త్రి రత్నము నంద్యాల, 9. గణపతి వుయోక్. వాయుడు నైమిరిపర్వెంటు కర్నూలు కోట, 10. బాగుకపు బాలయ్యశాస్త్రి గుంటకల్లు, 11. పొంపద కంఠంబునయ్యశాస్త్రి బొట్టిటవుక అనంతపురం, 12. శ్రీనివాసు అంబాకో స్వదేశీ అండు జంతువులయ్యెంటు వెంగుండా, 13. యల్లూరి నరసింహయ్య శ్రీవెంకయ్యశాస్త్రి జనబులయ్యెంటు అండు మండలవ్యాపారి అడవా, 14. ఆర్. ఎస్. వీరభద్రప్ప అండు, చిన్నవర్తము బల్ల, 15. ఆర్. ఎస్. వీరభద్రప్ప అండు (బెత్తు వర్తము) హోసపేట, 16. వై. సి. చి కలప్ప హెబ్బేపేట తాటికల్లి, 17. టి. టి. లోకేశ్వర్, హవేకేపేట, అనంతపురం.
- మరొక:—మా బొంబాయి అమృతాంజనము విజయంబుకు విజయంబుగా నుండగోరుచు మా పోస్టుటగాలి దరఖాస్తు పంపుకొన్నయె డల మాకు తెలుపబడును. ఏజెంట్లుగా నుండువారికి మంచి లాభంబును కలిపివే ముగ్గురును.
- (ప్రాప్తియందు యం. బి. ఆర్. వర్మా పామిడి, బల్ల - అనంతపురం)

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూ
రిటీలైఫ్ అస్యూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

(1874 సంవత్సరమున హిందూజేతనానందు ంకార్యోద
రేటు చేయబడినది.)

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల పాలసీ
మునలితనమునందు, కుటుంబసంరక్షణమునకు ఆగు
కూలముగా నుండునట్లు ఒకక్రొత్తసమాప్తమైన

భీమాపద్ధతిని 672

ఈకంపెనీ ఏర్పాటుచేసియున్నది
ఈ ఆకర్షించెడు పాలసీపకారము పూచీ
యివ్వబడు లాభములేవన,

(1) 25 సంవత్సరాలలోపల మరణము సంభవించు విషయము
లో యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక పెద్ద మొత్తము చెల్లించ
బడును.

(2) నిర్ణయకాలము పూర్తయగువరకును జీవించుచున్న
విషయములో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
నగుగా ఏర్పాటుపకారము చెల్లించబడును.

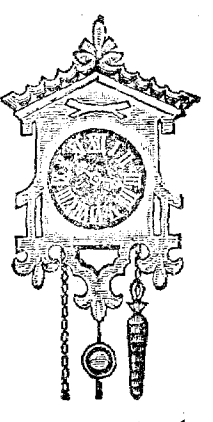
25 సంవత్సరములైనతరువాత మరణము సంభవించిన మొద
టియిచ్చుటకు తీర్మానించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోకూడి పాలసీదారుడు తనకష్టమున్న
ఈఅమాల్ముమైన లాభములను పొందుటకు అర్హుడు.

సమాచారములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక మరణకాల
మువరకును చెల్లించవలెను.

వివరములకు ఈదిగువ చిరునామాలకు వ్రాయవలెను
Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—St. Mark's Road,
Bangalore
Tri vandrom Branch:—Trivandrum.

టిక్ - టాక్ అను గడియారము
ఇది నూతనముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది. ఇది
గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందముగను, సొగసుగనుండును.

అందులో కనుబరచి యుండు ప్రకార
మే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూత
నముగ తయారు చేయబడి, ఎల్ల కాల
మును బాగుగ పని చేయును. చాల కాల
ము నమ్మకముగ పని చేయును. ఎల్లప్పుడు
ను ఉపయోగించుము.

టిక్ - టాక్
ధర 1-కి రు 3-0-0
తపాల ఖర్చులు ప్రత్యేకము
వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ
తపాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.